

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ІМ. І. К. КАРПЕНКО-КАРОГО

Факультет театрального мистецтва

Кафедра хореографії та пластичного виховання
Завідувач кафедри: Ю. О. Старостін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня **магістр**

Тема роботи:

«Режисура в балеті, як складова у роботі балетмейстера»

Виконав: Марченко Юліан Сергійович

Керівник: Народний артист України Бондур Сергій Олексійович

Київ 2024

АНОТАЦІЯ

Ця магістерська робота є вивченням ролі режисури у сфері балетного мистецтва. У роботі розглядаються основні аспекти режисури в балетній хореографії, її вплив на художнє оформлення вистав і роль в процесі творчості балетмейстера.

Особлива увага приділяється ролі балетмейстера як творчого керівника, який використовує режисурні методи для створення емоційної глибини та художньої цілісності балетних вистав.

Робота заснована на вивченні літературних джерел, аналізі теоретичних концепцій та практичних прикладів у галузі режисури та її впливу на роботу балетмейстера.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ I. Мистецтво балетмейстера	5
1.1 Методи постановки хореографічного твору.....	5
1.2 Процес втілення творчого задуму в сценічні образи.....	20
1.3 Використання різних видів мистецтв в постановчій роботі	25
1.4 Основні принципи закону драматургії в хореографічному творі.....	29
1.5 Робота балетмейстера в хореографічному колективі	33
1.6 Балетмейстер і сфера його діяльності.....	39
1.7 Художнє оформлення хореографічної постановки (костюм, грим, світло, реквізит).....	41
1.8 Синтез хореографії з суміжними видами мистецтва.....	46
Розділ II. Балет як вид музично-драматичного мистецтва.....	53
2.1 Музика, хореографія, драматургія, образотворче мистецтво - складові частину балету	53
2.2 Початкова драматургічна основа балету-сценарій (лібретта)	58
2.3 Взаємозв'язок музичних та хореографічних форм.....	60
2.4 Танцювальна музика в процесі розвитку.....	66
Висновки.....	69
Список використаних джерел.....	70
Додатки.....	71

ВСТУП

Дана кваліфікаційна робота присвячена дослідженню режисури в балеті, як складової у роботі балетмейстера, аспектам цієї професії, її значення в постановці хореографічних творів та її положенню в контексті сучасного мистецтва. Балет є видом мистецтва де переплітається танець, музика, драматургія і інші види мистецтв і в такому сплетінні повинна бути гармонія руху тіла і звуку, щоб створювати вистави які насичені естетикою та емоційністю.

Обрана мною тема має актуальність в сучасному світі мистецтва, тому що балет є одним з тих видів мистецтв яке має дуже глибокі коріння в історії і погляд на цей вид творчості через професію балетмейстера дозволяє зберегти велику культурну спадщину. Сучасні балетмейстери продовжують розвивати техніку та творчі методи, покращуючи виконання танцювальних творів та рівень майстерності танцюристів і також постійно розвивають та вдосконалюють цей вид мистецтва, щоб відповідати сучасним стандартам та очікуванню аудиторії.

Об'єкт дослідження - режисурні методи та техніки, що використовуються в процесі створення та постановки балетних спектаклів.

Предмет - аспекти та особливості режисурних прийомів та методів, що застосовуються балетмейстером при створенні, організації та постановці балетних спектаклів.

Завдання кваліфікаційної роботи - розбір та аналіз ролі режисури в творчості балетмейстера. Ввести у фокус уваги вплив режисури на створення балетних спектаклів. Робота включає в себе великий теоретичний огляд, куди входить аналіз режисури в балетному мистецтві та огляд ключових методів і прийомів. Дослідження методів роботи та ролі, яку відіграє режисура у формуванні концепції та емоційної глибини балетних творів.

Мета роботи - Аналіз взаємозв'язка між режисурними методами та роботою балетмейстера, робота прагне представити поглиблене розуміння про важливість та вплив режисури на створення емоційно насичених вражень, а також виділити ключові аспекти, що визначають співпрацю та взаємодію між цими двома сферами.

Методи дослідження - Аналіз балетних вистав: вивчення балетних постановок з акцентом на методах та техніках режисури. Метод включає аналіз хореографічних композицій, візуальних ефектів, стилістики постановок та загальну естетику вистав.

Дана кваліфікаційна робота складається з теоретичної частини та вміщує – анотацію, зміст, вступ, два розділи та дванадцять підрозділів, висновок, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ I. Мистецтво балетмейстера

1.1 Методи постановки хореографічного твору

Методи постановки хореографічних творів – це методи які використовуються в постановці та служать основою для перетворення творчих концепцій у цілісний танцювальний твір. Вони забезпечують структуру для балетмейстера, для того щоб організувати рухи та послідовності у просторі вистави. Ці методи полегшують переклад абстрактних ідей, наративів або тем у руховий словник, гарантуючи, що хореографія ефективно зможе передати передбачуване повідомлення чи емоції. Окрім простої організації, методи постановки допомагають для балетмейстеру використовувати простір, формації та динаміку для створення візуально привабливих композицій і викликати певні відчуття у аудиторії. Вони також сприяють співпраці між танцюристами та постановочними командами, забезпечуючи спільну мову та структуру для репетицій, технічного виконання та загальної координації.

Методи хореографічної постановки досить різноманітні і включають в себе:

Імпровізація – метод що є динамічним і невід’ємним компонентом хореографічного процесу, який пропонує для балетмейстерам платформу для спонтанної творчості, дослідження та відкриттів. У контексті постановки хореографічного твору імпровізація служить різним цілям, збагачуючи творчий шлях і кінцеву презентацію. За своєю суттю імпровізація розпалює творчість, дозволяючи танцюристам досліджувати рух за відсутності попередньо визначених структур чи жорстких хореографічних рамок. Ця свобода створює хорошу основу для інновацій, дозволяючи танцівникам використовувати свою індивідуальність і виразність, таким чином наповнюючи хореографію відчуттям автентичності та свіжості. Крім того, імпровізація є засобом для танцюристів більше дізнатися про свої фізичні

здібності, експериментуючи з різноманітними руховими якостями та відточуючи своє кінестетичне усвідомлення. У спільній хореографії імпровізація стає потужним інструментом для генерування матеріалу. Через імпровізаційні сеанси хореографи та танцюристи беруть участь у колективному дослідженні руху, обмінюються ідеями та роблять внесок у хореографічний словник. Цей процес спільної імпровізації не тільки розвиває почуття власності серед танцюристів, але й сприяє спільному творчому баченню. Імпровізація забезпечує спонтанність під час репетицій, пропонуючи можливість адаптувати, удосконалити або навіть повністю трансформувати рухи у відповідь на динамічну зміну твору. Імпровізаційні навички танцюристів підвищують їх адаптивність, дозволяючи їм орієнтуватися в непередбачених обставинах або плавно адаптуватися до змін умов виступу. Також, включення структурованої імпровізації в хореографічний твір може додати у виставу моменти непередбачуваності та природність рухів. Ці структуровані імпровізаційні сегменти, керуючись певними параметрами чи тематичними сигналами, дають змогу танцівникам наповнювати хореографію своїми індивідуальними інтерпретаціями та емоціями, сприяючи відчуттю безпосередності та зв'язку з аудиторією. Імпровізація виступає як універсальний засіб який підживлює творчість, сприяє співпраці, удосконалює хореографію та наповнює виступи спонтанністю та автентичністю. Використовуючи імпровізацію як невід'ємну частину хореографічного процесу де балетмейстери, хореографи та танцюристи відкривають сферу мистецьких можливостей, збагачуючи танцювальний досвід як для творців, так і для глядачів.

Адаптація – метод який дозволяє втілювати здатність для балетмейстера гнучко орієнтуватися в творчих викликах, мінливих обставинах і динаміці співпраці. У сфері постановки хореографічного твору адаптації проявляється в різних аспектах, відіграючи ключову роль у формуванні творчого бачення та кінцевої презентації. Адаптація

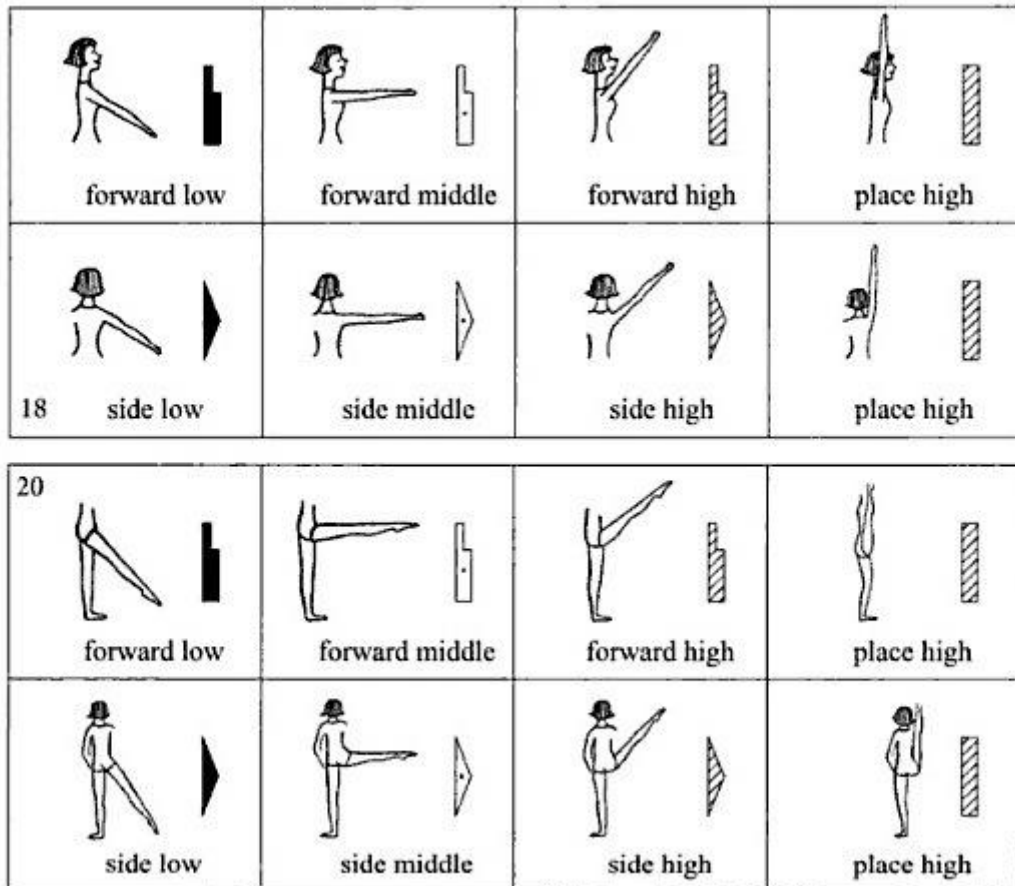
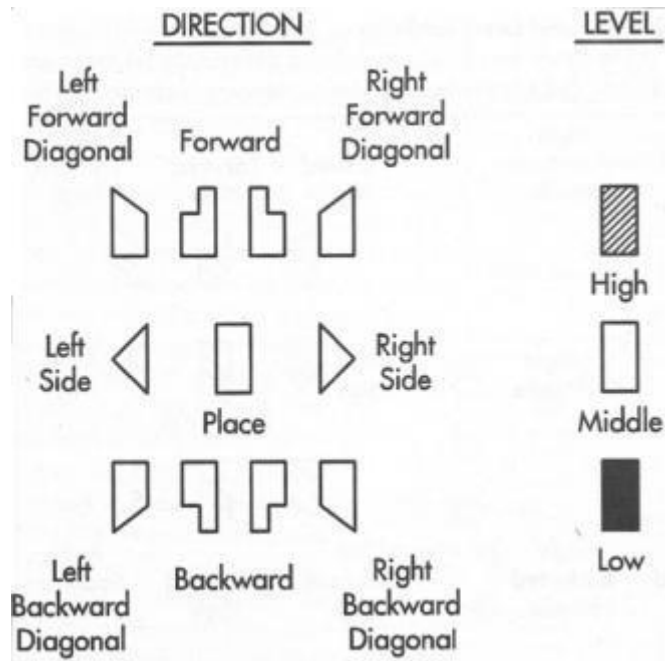
розвивається завдяки плавності коригування, модифікації або перегляду хореографічних елементів у відповідь на зміну контексту. Незалежно від того, чи це адаптація рухів відповідно до різних просторів виступу, чи це зміна послідовності для розміщення різної кількості або здібностей танцюристів, або навіть коригування хореографічних нюансів, для того щоб взаємодіяти з різноманітною аудиторією, адаптації забезпечує безперервну інтеграцію хореографічної роботи в спектрі середовищ і ситуації. Також адаптація заохочує балетмейстера на відкритість до нових ідей та нових творчих вчинків. Це передбачає готовність прийняти зворотний зв'язок, співпрацювати з танцюристами та іншими творчими людьми, тим самим сприяючи динамічному обміну точками зору, який збагачує хореографічний процес. Адаптація, у цьому сенсі, стає каталізатором інновацій, розсуваючи межі творчості та просуваючи хореографію на нові мистецькі висоти. У спільному просторі для створення танців адаптація відіграє фундаментальну роль у використанні унікальних талантів і сильних сторін окремих танцюристів. Балетмейстери, які досвідчені в адаптації, можуть вміло підбирати рухи, формації або підмічати хореографічні нюанси, щоб підкреслити здібності кожного танцюриста, створюючи інклюзивне середовище, яке відзначає різноманітність і дає змогу виконавцям проявити себе. Крім того, процес адаптації виходить за межі самого хореографічного змісту й охоплює такі технічні елементи, як освітлення, костюми та сценічний дизайн. Здатність балетмейстера адаптуватися передбачає тісну співпрацю з технічними командами, забезпечуючи бездоганну гармонію технічних аспектів із хореографією, посилюючи загальний візуальний та естетичний вплив вистави. Суть адаптації полягає в її здатності наповнити хореографічний твір відчуттям багатогранності та актуальності. Це дозволяє балетмейстерам орієнтуватися в постійно мінливому ландшафті творчості, охоплювати несподіване, забезпечуючи її здатність резонувати та захоплювати аудиторію в різних умовах та контекстах. Адаптація в постановці хореографічного твору постає як фундаментальний метод, який

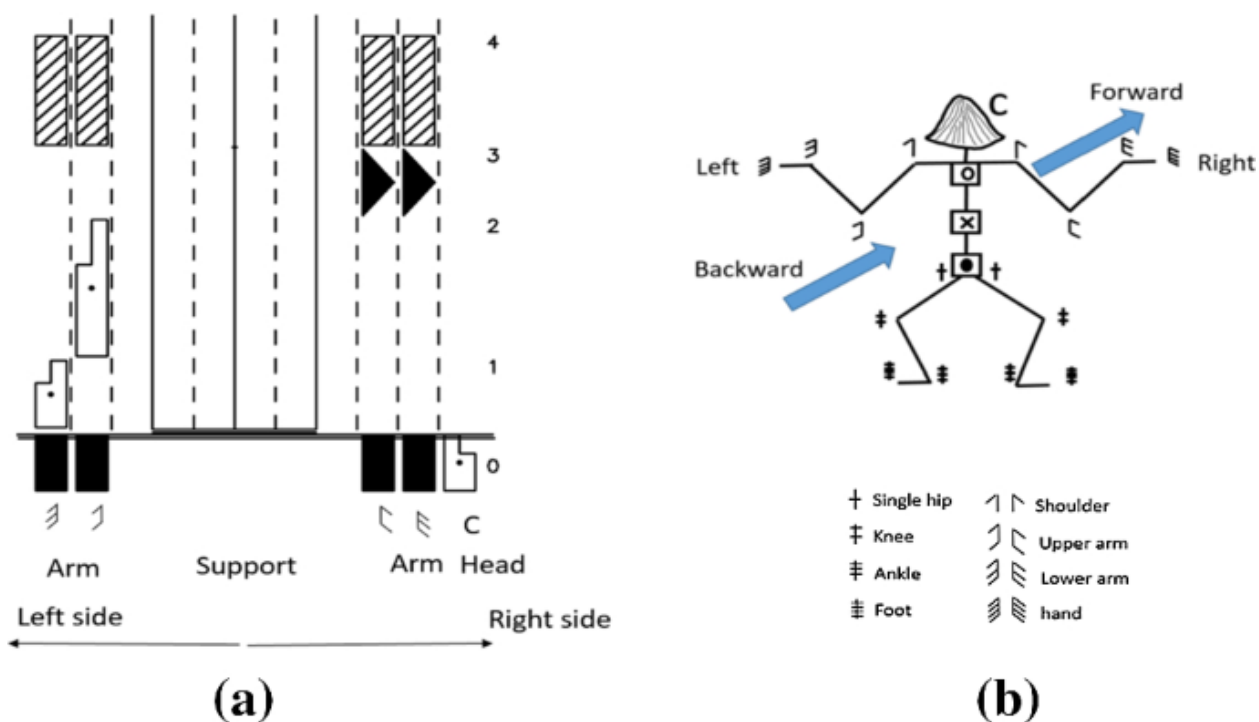
дає балетмейстерам можливість орієнтуватися в складнощах, сприяти інноваціям і створювати танцювальні враження.

Нотація – цей метод служить важливим інструментом для запису, збереження та передачі хореографічних творів, пропонуючи засоби кодифікації та документування руху для подальшого використання та відтворення. У постановці хореографічного твору нотний запис відіграє багатогранну та вирішальну роль, слугуючи мостом між творчим баченням хореографа та його реалізацією під час репетиції та виконання. За своєю суттю нотація діє як сховище руху, забезпечуючи систематичний метод запису хореографічних елементів, послідовностей і просторових конфігурацій. Системи нотації, такі як Лабановська система та система нотації Бенеша, а також різні символічні та графічні представлення дозволяють хореографам транскрибувати складні моделі рухів, формації, динаміку та синхронізацію, забезпечуючи точне збереження хореографічного наміру.

Лабановська система - Лабанотація, також відома як Кінетографія Лабана, це система танцювальної нотації, створена Рудольфом Лабаном, угорським художником і теоретиком танцю, на початку 20 століття. Це символічний метод, який використовується для візуального представлення та документування рухів людини, що забезпечує детальну та точну систему для запису хореографії та танцювальних послідовностей. Лабанотація використовує комбінацію символів, ліній і геометричних фігур для представлення різних рухів, положень тіла, динаміки та просторових шляхів, які танцюристи виконують. Він призначений для фіксації не лише фізичних рухів, але й якісних аспектів танцю, таких як темп, енергія та нюанси в русі. Система дозволяє хореографам, танцюристам і дослідникам документувати, аналізувати та зберігати танцювальні твори в письмовій формі. Він надає засоби точної транскрипції рухів, сприяючи збереженню та відтворенню хореографії, навіть якщо оригінального хореографа немає.

Приклад запису лабанотації

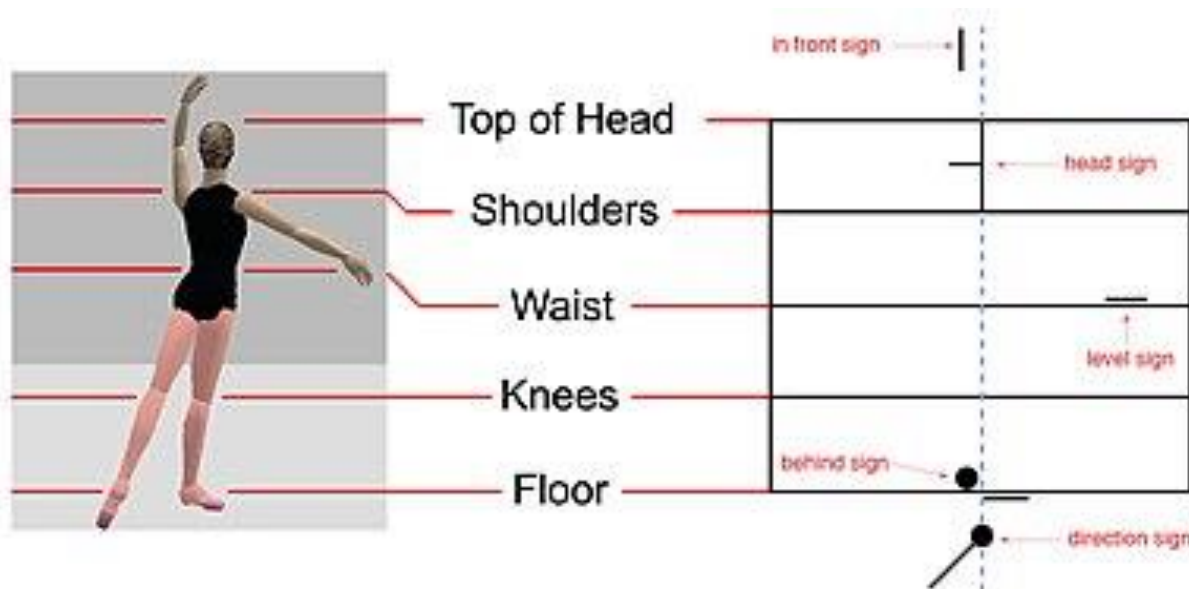
Система нотації Бенеша - Система Бенеша використовує графічне представлення танцювальних рухів за допомогою символів і ліній. Однак він відрізняється від лабанотації своїм візуальним виглядом і підходом до нотації. У той час як лабанотація наголошує на символах, які представляють частини тіла та рухи, система Бенеша використовує систему геометричних фігур і ліній, розміщених на п'ятирядковій сітці, схожій на нотний жезл. Ці символи та лінії зображують положення та напрямок тіла, рухи в просторі та стосунки між танцюристами.

Однією з помітних особливостей системи Бенеша є її використання в поєднанні з музичними партитурами. Поєднуючи танцювальні ноти з нотами на одній сторінці, партитура Бенеша може забезпечити всебічне представлення як хореографії, так і її синхронізації з супровідною музикою.

Система Бенеша використовувалася в різних контекстах, включаючи танцювальну освіту, хореографію, аналіз танцю та нотацію для балету та інших форм танцю. Він пропонує візуальний і систематичний метод збереження хореографії, допомагає в навчанні, реконструює історичні

танцювальні твори та створює нові твори шляхом перекладу рухів на стандартизовану візуальну мову.

Приклад запису Системи Бенеша

Нотний запис також служить інструментом комунікації, полегшуючи передачу хореографічної інформації в часі, просторі та поколіннях. Це дозволяє хореографам формулювати свої творчі концепції стандартизованою мовою, забезпечуючи ефективно та точно спілкування з танцюристами, репетиторами та постановочними групами. Ця ясність у спілкуванні допомагає зберегти хореографічну цілісність, забезпечуючи достовірну інтерпретацію та виконання оригінального бачення навіть за відсутності хореографа. Нотування також сприяє безперервності та збереженню танцювальної спадщини та мистецької спадщини. Документуючи хореографічні твори за допомогою нотного запису, танцювальні твори стають частиною тривалого архіву, зберігаючи свою мистецьку сутність для нащадків. Таке збереження хореографічної історії дозволяє майбутнім поколінням танцюристів, вчених і художників вивчати, аналізувати та реконструювати ці твори, сприяючи постійній еволюції та збагаченню танцю як виду мистецтва. Під час репетиції та повторної постановки хореографічних творів нотний запис служить цінним орієнтиром, керуючим танцюристами та постановниками у точному відтворенні рухів, послідовності

та нюансів. Нотні партитури є дорожньою картою для реконструкції хореографії, допомагаючи підтримувати автентичність і забезпечуючи послідовність у різних постановках, хоча нотація забезпечує структуровану структуру для запису руху, вона також забезпечує гнучкість інтерпретації. Хореографи та танцюристи можуть використовувати нотні системи як плацдарм для творчого дослідження, адаптуючи та розширюючи задокументовані рухи, щоб наповнити хореографію своїми унікальними художніми інтерпретаціями та вираженнями.

Коллаборація – Співпраця є важливим елементом у створенні та постановці хореографічного твору, втілюючи синергію між балетмейстерами, хореографами, танцюристами, музикантами, дизайнерами та іншими творчими діячами в спільній мистецькій діяльності. Співпраця розвиває різноманітну та інклюзивну творчу екосистему, сприяючи обміну ідеями та досвідом. Балетмейстери співпрацюють з танцюристами, спираючись на їхній індивідуальний досвід, словниковий запас рухів і артистизм для спільного створення хореографії. Цей процес співпраці дає змогу танцівникам робити внесок у мистецьке бачення. Крім того, співпраця виходить за рамки створення рухів і охоплює міждисциплінарне партнерство. Співпраця з композиторами, музикантами та звуковими дизайнерами дозволяє балетмейстерам гармонізувати рух із музикою, створюючи симбіотичний зв'язок між слуховими та візуальними елементами. Ця спільна синергія підсилює емоційний резонанс хореографії, посилюючи її вплив на аудиторію. Дух співпраці також поширюється на дизайнерів костюмів, освітлювачів, сценографів і технічну бригаду. Працюючи в тандемі, балетмейстери та дизайнери досліджують взаємодію між рухом, простором, світлом та візуальною естетикою, формуючи загальну атмосферу та візуальний наратив хореографічної роботи. Цей спільний обмін гарантує бездоганну інтеграцію технічних елементів із хореографією, покращуючи її візуальний ефект і розповідь. Також, співпраця може процвітати завдяки

відкритому спілкуванню та взаємній повазі між усіма співавторами. Це створює середовище, де обмінюються ідеями, приймаються відгуки та цінуються різноманітні точки зору. Такий дух співпраці зміцнює почуття довіри та колективної власності, заохочуючи спільну відданість у реалізації творчого бачення. У процесі репетиції співпраця проявляється через колективне дослідження рухів, динаміки та нюансів виконання. Співпраця в постановці хореографічного твору – це об'єднання творчих умів, які об'єднуються для перетворення ідей у переконливий танцювальний досвід. Вона втілює багатство різноманітних точок зору, силу колективної творчості та силу єдності у втіленні хореографічного бачення в життя, резонуючи з аудиторією на емоційному, інтелектуальному та інтуїційному рівнях.

Театрально-драматичний підхід – це підхід до постановки хореографічного твору який втілює злиття руху, оповідання та емоційної глибини. Він переплітає елементи театру — розповідь, характер, емоції та видовище — з артистизмом танцю, створюючи захоплюючий досвід для глядачів. За своєю суттю, театральний підхід до хореографії охоплює розповідь як основний елемент. Балетмейстри роблять розповіді про різні теми за допомогою рухів, жестів і виразів, перетворюючи сцену на полотно, де історії передаються через танець. Нитка оповіді може проходити через оповідання, абстрактну символіку чи емоційні дуги, залучаючи аудиторію на інтелектуальному та емоційному рівнях. Крім того, драматургічний прийом у постановці хореографічного твору підкреслює емоційне звучання та розвиток характеру. Танцюристи стають оповідачами, втілюючи персонажів наповнюючи рухи емоційною глибиною та беручи участь у драматичних образах, які резонують з аудиторією. Цей драматургічний акцент передбачає не лише виконання кроків, але й дослідження мотивацій, стосунків, конфліктів і розв'язок, створюючи багатовимірні виступи, які викликають співпереживання та зв'язок. Театрально-драматургічний підхід також передбачає використання візуальних елементів для покращення оповідання.

Світлові ефекти, реквізит, костюми та сценічний дизайн відіграють ключову роль у створенні настрою, створенні атмосфери та викликанні бажаних емоцій, сприяючи загальній театральності вистави. Також, Вибір музики відіграє важливу роль у цьому підході, слугуючи потужним інструментом для підкреслення емоційних ритмів, покращення оповіді та створення драматичного напруження. Балетмейстери співпрацюють з композиторами або підбирають існуючі музичні твори, які відповідають тематичним елементам хореографії, підвищуючи таким чином емоційний вплив і театральність вистави. Театрально-драматургічний підхід до постановки хореографічного твору охоплює зближення оповіді, емоційної глибини, візуальної естетики та чуттєвих елементів. Цей метод перетворює танець на театралізований досвід, який виходить за межі простого руху, запрошуючи глядачів у світ, де розгортаються оповіді, розвиваються персонажі, резонують емоції та процвітає мистецьке вираження.

Концептуальний підхід – це підхід у постановці хореографічного твору виступає як метод, що ґрунтується на ідеї та реалізації танцювального твору. Він обертається навколо формування центральної концепції або теми, яка служить ядром творчого починання. Цей підхід забезпечує керівний принцип, який інформує кожен аспект хореографії, виходячи за межі рухів та охоплюючи емоції, музику, використання простору та елементи оповіді. Балетмейстери беруть участь у широкому мозковому штурмі, черпаючи натхнення з різних джерел, таких як особистий досвід, суспільні теми, історичні події чи абстрактні ідеї, щоб створити цілісну концепцію, яка спонукає до роздумів. Крім того, концептуальний підхід заохочує дослідження символіки та метафори в русі. Це дозволяє балетмейстерам наповнити рухи більш глибокими шарами значення, використовуючи жести, мотиви та хореографічні послідовності, які передають суть концепції. Додаючи рухам символічне зображення, хореографія стає візуальною мовою, яка передає глядачам складні ідеї та емоції. Також цей підхід також

передбачає інновації та експерименти. Балетмейстери, які використовують концептуальний підхід, часто розширюють межі, кидають виклик загальноприйнятим нормам і досліджують нетрадиційні словники рухів, щоб сформулювати суть своєї концепції. Цей підхід заохочує балетмейстерів заглиблюватися в незвідані території, сприяючи творчості та оригінальності в винаході рухів і експресії. Крім того, концептуальний підхід заохочує міждисциплінарну співпрацю. Балетмейстери співпрацюють з митцями з різних галузей, щоб підсилити концепцію за допомогою багатовимірної презентації. Ця співпраця переплітає різні форми мистецтва, збагачуючи хореографію та пропонуючи глядачам мультисенсорний досвід. Концептуальний підхід є каталізатором танцювальних виступів, що спонукають до роздумів та інтелектуально стимулюють глядача. Він спонукає як творців, так і глядачів залучитися до глибшого рівня інтерпретації, до споглядання та рефлексії над складними темами та ідеями за допомогою танцю. Концептуальний підхід у постановці хореографічного твору є уособленням злиття ідей, емоцій та руху. Він виходить за рамки традиційного танцю, щоб створити переконливі та спонукаючі до роздумів танцювальні враження.

Етнічний підхід – такий підхід до постановки хореографічного твору ґрунтується на оспівуванні культурної спадщини, традицій та ідентичності через рух. Він втілює глибокий зв'язок із певною культурою, фольклором чи етнічною групою, дозволяючи балетмейстерам черпати натхнення з багатих культурних традицій, надаючи танцю унікальності та історичного значення. Балетмейстери вникають у культурні нюанси, досліджуючи рухи корінних народів, ритуали, жести, музику та костюми, характерні для етнічної групи чи культурного контексту, який вони прагнуть відобразити. Етнічний підхід у хореографії наголошує на розповіді історії через культурні наративи та символи. Танці стають засобами культурного самовираження, передаючи історії про походження, міфи, легенди чи історичні події, які є невід'ємною

частиною ідентичності етнічної групи. Рухи пройняті символізмом, відображаючи цінності, вірування та колективний досвід культури, таким чином пропонуючи глядачам зазирнути в культурний епос. Значну роль в етнічному підході відіграють костюми та візуальні елементи. Балетмейстери працюють з дизайнерами костюмів, щоб створити одяг, який відображає традиційний одяг культури, використовуючи кольори, візерунки та дизайн які мають культурне значення. Такі костюми служать не лише візуальною естетикою, а й культурними маркерами. Етнічний підхід часто передбачає широкі дослідження та взаємодію з членами громади, старійшинами чи культурологами з конкретної етнічної групи. Цей процес співпраці забезпечує шанобливе та інформоване зображення культурних елементів, сприяючи глибшому розумінню та цінуванню представлених традицій. Етнічний підхід до постановки хореографічного твору служить провідником культурного збереження, святкування та репрезентації. Він вшановує багатство та різноманітність культурної спадщини, сприяючи міжкультурному розумінню пропонуючи глядачам досвід, який долає кордони, резонуючи з універсальною мовою танцю.

Аналіз руху – це аналіз який є опорою в хореографічному процесі, охоплюючи систематичний аналіз, деконструкцію та розуміння рухових елементів для створення, організації та виконання хореографії. У постановці хореографічного твору аналіз руху служить комплексним інструментом, пропонуючи балетмейстерам тонке розуміння рухової лексики, структури, динаміки та експресії. За своєю суттю аналіз рухів передбачає ретельне спостереження та перевірку рухових якостей. Балетмейстери розділяють рухи на їх елементарні компоненти, такі як просторові шляхи, динаміка, синхронізація та якісні аспекти, щоб зрозуміти нюанси та тонкощі, притаманні кожному жест, крок або послідовність. Крім того, аналіз руху допомагає в систематичній організації та структуруванні хореографії. Балетмейстери використовують методи аналізу рухів, щоб встановити

шаблони, мотиви або повторювані теми в хореографії, створюючи цілісну структуру, яка формує розповідь, динаміку та емоційну подорож танцювального твору. Цей структурований підхід дозволяє розробляти послідовності рухів, варіації та трансформації. Аналіз руху також служить каталізатором для творчості та інновацій. Розбираючи та досліджуючи якості руху, хореографи отримують уявлення про потенціал варіації, розширення або абстракції рухів. Цей аналітичний процес сприяє експерименту, заохочуючи балетмейстерів розширювати межі традиційних рухових словників, наповнювати рухи особистим стилем і досліджувати унікальні художні вирази. Аналіз руху також сприяє ефективному передачі хореографічних ідей. Балетмейстери використовують аналіз рухів, щоб сформулювати своє творче бачення і використовуючи для передачі конкретних інструкцій, намірів та емоцій танцівникам і співавторам. Така чітка комунікація допомагає втілювати концептуальні ідеї у фізичні рухи, забезпечуючи єдину інтерпретацію та виконання хореографії. Крім того, аналіз рухів відіграє ключову роль у вдосконаленні та поліруванні хореографії під час репетицій.

Музичний аналіз - Аналіз музики служить відіграє ключову роль у формуванні, покращенні та гармонізації хореографії з музичними елементами. У постановці хореографічного твору аналіз музики виступає як інструмент, що дозволяє балетмейстерам декодувати музичні тонкощі, розуміти ритмічні структури, інтерпретувати емоційні нюанси та створювати цілісні танцювальні твори, які бездоганно синхронізуються з музикою. Аналіз музики передбачає всебічне дослідження музичних елементів, таких як темп, ритм, мелодія, динаміка та фразування. Балетмейстери прискіпливо розбирають музичну партитуру, визначаючи ритмічні малюнки, акценти, варіації темпу та емоційні сигнали, які є основою для хореографічних рішень. Крім того, музичний аналіз допомагає встановити симбіотичні стосунки між танцем і музикою. Балетмейстери вникають у музичну структуру, щоб

узгодити рухи з музичними фразами, акцентами та тематичними варіаціями. Ця ретельна синхронізація гарантує, що хореографія доповнює та підсилює емоційні якості та нюанси, вбудовані в музику, створюючи гармонійне поєднання руху та звуку. Аналіз музики також інформує хореографічний наратив та емоційне вираження. Балетмейстри інтерпретують емоційний резонанс і тематичні елементи, що передаються через музику, дозволяючи музичному настрою, тональності або тематичним мотивам впливати на хореографічний вибір. Ця взаємодія між музикою та рухом допомагає викликати певні емоції, покращувати розповідь і створювати цілісне художнє бачення. Аналіз музики також керує розвитком динаміки. Балетмейстри черпають натхнення з музичної динаміки, досліджуючи контрасти у швидкості руху, інтенсивності та просторових конфігураціях, які перегукуються з варіаціями музичної динаміки. Ця взаємодія між динамікою руху та музичною динамікою додає хореографії глибини та текстури, збагачуючи загальний артистичний досвід. Аналіз музики також сприяє комунікації між балетмейстерами та музикантами.

Структурування простору - Структурування простору в постановці хореографічного твору є методом, який визначає, як рух розгортається в середовищі вистави. Балетмейстри ретельно маніпулюють і організують простір вистави, використовуючи його розміри, конфігурації та динаміку, щоб сформувати оповідь, підкреслити рух і створити вражаючі візуальні композиції. За своєю суттю, структурування простору передбачає навмисне розташування танцюристів, реквізиту та візуальних елементів у зоні вистави. Балетмейстри розглядають просторові відносини, рівні, шляхи та групування для хореографічних рухів. Простір — це не просто порожнє полотно, а динамічний компонент, який впливає на настрій і розповідь у танцювальному творі. Рухи можуть охоплювати сцену горизонтально, вертикально чи діагонально, створюючи візуальну динаміку, яка привертає увагу аудиторії та підкреслює хореографічний задум. Маніпулюючи рівнями,

танцюристи можуть взаємодіяти з вертикальністю простору, використовуючи високі, середні та низькі рівні, щоб додати глибини та виміру виставі. Структурування простору також тісно пов'язане з концепцією негативного простору – зон, навмисно залишених незайнятими. Балетмейстри використовують ці простори, щоб створити напругу, підкреслити паузи або привернути увагу до конкретних рухів чи виконавців. Навмисне використання негативного простору в хореографії додає шари візуального інтересу та дозволяє моменти споглядання та очікування. Крім того, структурування простору передбачає врахування точки зору аудиторії. Балетмейстри передбачають кути огляду та фокусні точки, гарантуючи, що рухи та формування є видимими та впливовими з різних точок зору в просторі вистави. Саме продумане розташування танцюристів і рухів у зоні виступу формує розповідь, емоції та візуальний ефект танцювального твору.

1.2 Процес втілення творчого задуму в сценічні образи

Процес втілення творчого задуму в сценічні образи в постановці хореографічного твору – це процес який перетворює абстрактні поняття на матеріальні та візуальні вираження. Він включає серію кроків, які поєднують художнє бачення, технічні елементи та спільні зусилля для створення цілісної та переконливої хореографічної частини.

Ідея та концептуалізація - цей процес починається з фази де балетмейстери задумують загальну ідею, тему чи розповідь і таке натхнення служить керівною силою для хореографії, впливаючи на кожне наступне рішення та вибір, зроблений у творчому процесі. Слідуючи цій концептуалізації, балетмейстер заглиблюються в переклад цих абстрактних ідей у візуальні сценічні образи. Це передбачає детальне планування і візуалізацію, коли балетмейстери працюють разом із декораторами, техніками з освітлення, дизайнерами костюмів та іншими креативними людьми, щоб сформулювати, як хореографічні елементи взаємодіятимуть із візуальними компонентами. Вони розглядають використання реквізиту, декорацій, схем освітлення та костюмів, щоб доповнити та покращити хореографію, залишаючись вірними концептуальній основі.

Дослідницька робота та натхнення - цей процес включає багате дослідження різноманітних джерел, мистецьких впливів, історичних контекстів та особистого досвіду, які дають інформацію та збагачують бачення балетмейстера, зрештою формуючи візуальний ландшафт вистави. Кожне джерело пропонує ідеї, теми або візуальні мотиви, які можуть перегукуватися з задуманою концепцією хореографа. Балетмейстери спираються на власні життєві ситуації, спогади та емоції, вносячи ці особисті елементи в хореографічний процес. Це інтроспективне дослідження сприяє автентичності та емоційному резонансу сценічних образів, дозволяючи

справжньому та щирому вираженню через рух. Балетмейстри можуть шукати натхнення в міждисциплінарній співпраці. Взаємодія з митцями з різних галузей — музикантами, образотворчими художниками, поетами чи режисерами — збагачує творчий процес, пропонуючи свіжі перспективи та стимулюючи інноваційні ідеї. Дослідження та натхнення також передбачають глибоке вивчення культурних і соціальних контекстів. Балетмейстри вивчають суспільні проблеми, культурну спадщину чи сучасні події, дозволяючи цим темам пронизувати хореографію та сприяти її актуальності та впливу. Таке контекстуальне розуміння надає глибини та значущості сценічним образам, зміцнюючи зв'язки та резонуючи з аудиторією на глибокому рівні. Крім того, процес дослідження та натхнення є повторюваним, включаючи постійне дослідження, роздуми та адаптацію. Балетмейстри експериментують, засвоюють нові ідеї та вдосконалюють свої концепції через органічну та розвиваючу творчу подорож. Зрештою, поєднання різноманітних натхнень і глибоких досліджень завершується створенням сценічних образів, багатих глибиною, змістом і візуальним впливом. Ці зображення стають візуальним відображенням досліджень балетмейстера, втілюючи ідеї, емоції та концепції в захоплюючу танцювальну розповідь, яка взаємодіє з аудиторією.

Ескізи та чорнові варіанти - Створення ескізів і складання сценічних образів у постановці хореографічного твору є невід'ємною частиною творчого процесу, де балетмейстри перекладають концептуальні ідеї у візуальні уявлення, які спрямовують розвиток рухів, просторових схем і загальної постановки. Спочатку цей етап починається з концептуальних ескізів і чернеток. Хореографи звертаються за допомогою до візуальних художників або дизайнерів, які окреслюють візуальну композицію. Ці ескізи можуть включати планування сцени, просторовий розподіл та можливе розміщення танцюристів у зоні виступу. Це початкове візуальне відображення служить схемою для бачення балетмейстера та закладає основу

для подальшого творчого розвитку. У розвитку хореографічних ідей ці ескізи зазнають уточнення. Балетмейстри інтегрують конкретні рухи, жести та формації у візуальні репрезентації, узгоджуючи їх із запланованою концептуальною розповіддю. Чернетки стають більш деталізованими, включають позначення або анотації, які визначають послідовність рухів, просторові траєкторії та передбачувані взаємодії між танцюристами або елементами в просторі вистави. Крім того, балетмейстри часто створюють розкадровки або візуальні часові шкали, щоб окреслити послідовність рухів і сцен. Ці розкадровки служать візуальним оповіданням, ілюструючи послідовність подій або тематичні зміни в хореографічній частині. Вони допомагають структурувати хореографію, забезпечуючи узгодженість і потік між різними сегментами вистави. Технології також відіграють важливу роль у створенні сценічних образів. Балетмейстри можуть використовувати цифрові інструменти або програмне забезпечення для створення віртуальних зображень сценічного дизайну, що дозволяє більш складну візуалізацію та маніпуляції просторовими елементами. Такі цифрові ескізи допомагають експериментувати з різними візуальними композиціями та досліджувати творчі можливості перед фактичним процесом постановки. На цьому етапі чернетки та ескізи служать орієнтиром і інструментом спілкування між хореографами, танцюристами та постановочною групою. Вони сприяють обговоренню, надають візуальні орієнтири для репетицій і допомагають уточнювати й налаштовувати хореографію перед тим, як її оживити на сцені. Ескіз сценічних образів у постановці хореографічного твору є динамічним процесом який перетворює абстрактні концепції на відчутні візуальні представлення, забезпечуючи дорожню карту для бачення хореографа та служачи основою, на якій будується та вдосконалюється хореографія. Приклади ескізів (Рис 2.4, Рис 2.5, Рис 2.6, в додатках)

Пробне випробування – етап на якому хореографічне бачення та технічні елементи об'єднуються, уточнюються та оцінюються для

забезпечення бездоганного та відшліфованого виконання. Цей етап передбачає фізичне виконання костюмів, реквізиту, освітлення, звуку та сценічного дизайну в рамках хореографії, а також ретельне тестування та налаштування для точного налаштування кожного аспекту перед остаточною презентацією. Танцівники приміряють розроблені костюми, щоб забезпечити належну посадку, комфорт і функціональність під час танцю. Балетмейстри разом із художниками по костюмах оцінюють, як костюми рухаються з хореографією, гарантуючи, що вони підкреслюють рухи, узгоджуються з тематичною сутністю, не заважають і не обмежують виступи танцюристів. За потреби вносяться зміни та коригування для досягнення бажаного візуального ефекту та функціональності. Водночас реквізит і декорації інтегруються та перевіряються в хореографії. Балетмейстри та танцюристи співпрацюють, щоб переконатися в тому, що реквізит ідеально вставляється в рухи, гарантуючи, що вони покращують оповідання, не порушуючи потік хореографії. Функціональність, безпека та візуальний вплив реквізиту та декорацій ретельно перевіряються, і вносяться будь-які необхідні зміни, щоб покращити їх інтеграцію у виставу. На цьому етапі техніки з освітлення та звуку тісно співпрацюють з балетмейстером. Світлові сигнали ретельно синхронізуються з рухами, щоб підкреслити ключові моменти, створити атмосферу та викликати емоції. Звукові елементи, включаючи музику та аудіоефекти, точно налаштовані, щоб доповнити хореографію, забезпечуючи бездоганну інтеграцію звукових пейзажів з рухами та тематичними елементами.

Фінальне втілення – етап який у постановці хореографічного твору означає кульмінацію творчої подорожі, де бачення хореографа, художні елементи, технічні аспекти та спільні зусилля гармонійно зливаються в відшліфовану, витончену та готову до презентації танцювальну виставу. Він охоплює синтез мистецьких концепцій, рухів, візуальних елементів і технічних тонкощів у згуртованому та переконливому танцювальному творі,

який готовий до публічної презентації. Балетмейстри та творча команда співпрацюють, щоб гарантувати, що кожен рух, жест, візуальний елемент і технічна деталь відповідають задуманій художній концепції. Він являє собою чітку інтерпретацію балетмейстером тематичної сутності та емоційної глибини, закладеної в хореографії. Костюми, реквізит і декорації мають бути ретельно підібрані, протестовані та інтегровані в хореографію. Освітлювальні сигнали та звукові пейзажі повинні бути плавно синхронізовані з рухами, покращуючи розповідь і емоційний резонанс вистави. Технічні репетиції мають бути проведені для вдосконалення реплік, часу та взаємодії між танцюристами та технічними елементами. У міру остаточного втілення хореографічного твору проводяться генеральні репетиції, що максимально точно імітують умови вистави. Ці репетиції дозволяють комплексно відпрацювати всю хореографію, гарантуючи бездоганне поєднання всіх елементів, забезпечуючи захоплююче та бездоганне виконання. Кінцеве втілення у постановці хореографічного твору є вершиною творчої реалізації. Це означає момент, коли всі частини мистецького мозаїки — художні концепції, рухи, візуальні елементи, технічні компоненти та художнє бачення — сходяться, щоб створити захоплюючий досвід для глядачів.

1.3 Використання різних видів мистецтв в постановчій роботі

Використання різних видів мистецтва у постановочній роботі втілює в собі творче вираження, співпрацю та художню інновацію. Балетмейстери часто використовують різні форми мистецтва, щоб підвищити глибину, візуальну привабливість і емоційний резонанс своїх хореографічних робіт.

Музика та звук - Інтегруючи різні типи мистецтва, музика та звук значно сприяють емоційній глибині, зв'язності оповіді та чуттєвій активності у постановці. Музика має симбіотичні стосунки з хореографією. У контексті танцювальних постановок музика виступає каталізатором руху, спрямовуючи хореографічний потік, встановлюючи ритми та формуючи емоційний ландшафт вистави. Балетмейстери ретельно підбирають або створюють музику, яка відповідає тематичній суті, темпу та настрою їхньої хореографії. Інтеграція різноманітних музичних жанрів, стилів чи інструментів наповнює хореографічний твір динамічними нюансами та цікавою атмосферою, посилюючи емоційну реакцію глядачів на танець. Окрім того, живий музичний супровід може покращити відчуття занурення. Співпраця між танцюристами та музикантами створює інтерактивну синергію, дозволяючи спонтанному художньому вираженню та імпровізації, таким чином додаючи шари динаміки та спонтанності до виступу. Звук, окрім музики, охоплює широкий звуковий ландшафт, який включає навколишні звуки, шуми різних середовищ. Балетмейстери та звукорежисери співпрацюють, щоб інтегрувати звукові пейзажі, які підсилюють тематичні елементи, створюють атмосферу або забезпечують слухові текстури, які поглиблюють залучення аудиторії до хореографічного твору. Балетмейстери досліджують використання електронних звукових ефектів, просторового аудіо або бінауральних звукових технік для створення багатовимірного звукового простору. Ці технологічні досягнення пропонують балетмейстерам можливість експериментувати зі слуховою розповіддю, створюючи захоплююче звукове середовище, яке доповнює візуальні елементи та хореографію. Використання музики та звуку у виставах, які використовують різні види мистецтва,

посилює емоційний резонанс, зв'язність оповіді та чуттєву активність у художньому досвіді. У танці музика та звук є невід'ємними компонентами, які створюють гармонійні та захоплюючі вистави.

Танець та рух - Поєднання танцю та руху разом з різними формами мистецтва збагачує візуальний наратив, емоційну глибину та чуттєву активність у постановці. Танець, як фундаментальний вид мистецтва, втілює мову вираження, що виходить за рамки слів. Інтегрований у міждисциплінарні постановки, танець стає потужним засобом оповідання, емоційного спілкування та художнього вираження. У співпраці з образотворчим мистецтвом танець взаємодіє з такими елементами, як декорації, реквізит або мультимедіа установки. Танцюристи можуть взаємодіяти зі скульптурами, проєкціями чи художнім фоном, створюючи захоплюючі візуальні композиції, які підвищують загальну естетичну привабливість вистави. Балетмейстери співпрацюють з композиторами, музикантами або звуковими дизайнерами, щоб синхронізувати рухи з музикою та встановити ритм. Інтеграція танцю з живою музикою або дослідження інноваційного звукового ландшафту додає шари глибини та динаміки до хореографічного наративу. У театральній співпраці танець сприяє оповіданню історій та розвитку персонажів. Балетмейстери наповнюють рухи драматичними дугами, рисами характеру чи тематичними мотивами, інтегруючи танець як засіб передачі складних оповідей або викликання сильних емоцій.

Цифрові технології - Використання цифрових технологій розширює художнє вираження, збагачує візуальні наративи та розширює можливості для міждисциплінарної співпраці. У танцювальних постановках цифрові технології революціонізують хореографію та сценічні презентації. Технологія захоплення руху дозволяє балетмейстерам записувати, аналізувати та маніпулювати рухами, полегшуючи точну хореографічну розробку та експериментування. Ця технологія також дозволяє створювати інтерактивні візуальні дисплеї або цифрові аватари, які взаємодіють з

живими виконавцями, пропонуючи унікальні можливості для творчого вираження та залучення аудиторії. Крім того, проєкції та мультимедійні інсталяції покращують візуальне оповідання в міждисциплінарних постановках. Візуальні художники співпрацюють із балетмейстерами, щоб інтегрувати проєкції, техніку картографування чи інтерактивні візуальні дисплеї в просторі для вистав, створюючи захоплююче та динамічне сценічне середовище. Ці проєкції переплітаються з танцем та іншими формами мистецтва, стираючи межі між фізичною та цифровою реальністю. У музиці та звуковому ландшафті цифрові технології пропонують інноваційні можливості для композиторів, звукових дизайнерів і музикантів. Композиції електронної музики, синтезатори та цифрові ефекти дозволяють створювати складні звукові фони, які доповнюють та посилюють емоційний вплив хореографії. Також просторові аудіотехнології забезпечують захоплюючий слуховий досвід, дозволяючи звуку динамічно рухатися в просторі виступу, створюючи багатовимірне звукове середовище. Віртуальні декорації, доповнена реальність або методи 3D-карт дають змогу створювати різноманітні та трансформаційні сценічні середовища. Ці цифрові декорації плавно поєднуються з живими виступами, пропонуючи динамічні фони, які прикрашають оповідання і створюють візуально приголомшливі сценічні образи.

Яскравим прикладом використання сучасних технологій це «Попелюшка» Девіда Бінтлі (рис 2.1, рис. 2.2, рис. 2.3 в додатках): цей балет Девіда Бінтлі для Бірмінгемського королівського балету містить мультимедійні елементи. Цифрові проєкції були використані для створення продуманих і динамічних фонів, які посилюють чарівні елементи казки.

Образотворче мистецтво та візуальність - У танцювальних постановках візуальність проявляється через хореографічні композиції, які взаємодіють із образотворчим мистецтвом. Балетмейстери співпрацюють із художниками, щоб створити візуально захоплюючі сценічні образи. Ця співпраця може передбачати включення візуальних фонів, мультимедійних

інсталяцій або інтерактивних візуальних дисплеїв, які доповнюють і покращують танцювальні рухи, додаючи глибини та візуальної інтриги виставі. Візуальні художники застосовують цифрові проєкції чи інтерактивні візуальні ефекти в приміщеннях для вистав. Ці цифрові елементи плавно зливаються з живими виступами, перетворюючи сцену на динамічне та захоплююче середовище, яке залучає та захоплює аудиторію. Візуальність ще поширюється на театральні аспекти постановок, впливаючи на дизайн освітлення та сценічні композиції. Дизайнери освітлення ретельно розробляють схеми освітлення, які підкреслюють рухи, викликають емоції та створюють атмосферу. Ця взаємодія світла, тіней і кольорових палітр додає шари візуальної глибини, підвищуючи загальну естетичну привабливість і драматичний вплив вистави.

1.4 Основні принципи закону драматургії в хореографічному творі

«Закон драми» в хореографії охоплює кілька основних принципів, які керують створенням переконливих, привабливих та емоційно резонансних танцювальних творів. Ці принципи проводять паралелі з драматичним оповіданням і адаптовані до контексту руху та хореографічного вираження:

Композиція та структура твору - Принципи структури та композиції є основними у дотриманні «закону драматургії» в хореографічному творі. Хоча ця концепція традиційно асоціюється з театром і оповіданням, вона актуальна в хореографії, встановлюючи цілісну структуру, яка керує розвитком, узгодженістю та емоційним впливом танцювального твору. Подібно до того, як добре структурований наратив у драмі має початок, середину та кінець, балетмейстери використовують структуру, щоб сформувати прогрес рухів та емоцій протягом усього танцю. Таке структурування сприяє створенню чіткої та переконливої сюжетної лінії, тематичного розвитку та емоційних дуг хореографічного твору. Композиція включає в себе навмисне розташування та маніпулювання хореографічними елементами, такими як простір, час, динаміка та стосунки між персонажами танцюристів. Балетмейстери використовують композиційні прийоми для створення візуального ефекту, контрасту та балансу всередині хореографії. Стратегічно komponуючи рухи, формації та просторові розташування, балетмейстери передають елементи розповіді, викликають емоції та залучають аудиторію до процесу оповідання. Крім того, дотримання закону драматургії передбачає створення напруги, кульмінації та розв'язки всередині хореографічної структури. Використовуються принципи напруги та розслаблення, темпу та динамічних варіацій, щоб створити очікування, створити емоційну глибину та провести публіку подорожжю злетів і спадів у виставі. Закон драматургії в хореографії також підкреслює значення переходів і безперервності. Плавні переходи між рухами, сценами або тематичними змінами зберігають потік і зв'язність хореографії.

Розвиток ідей та концепції - Цей принцип передбачає всебічне дослідження, еволюцію та інтеграцію центральної концепції або тематичного ядра в усьому хореографічному творі, схоже на розвиток оповіді, який спостерігається в драматичному оповіді.

Концептуальна основа: Балетмейстери ініціюють творчий процес, встановлюючи чітку тему або ідею, яка викликає враження, яка є ядром хореографії. Ця тема може охоплювати емоції, абстрактні поняття, соціальні коментарі або структуру розповіді, яка передає певне повідомлення чи почуття. Тематична еволюція: коли центральну тему визначено, балетмейстери заглиблюються в її багатогранне дослідження. Вони розбирають і досліджують різні виміри теми, досліджуючи її нюанси, символізм і потенціал для вираження через рух.

Прогресія та розширення: Балетмейстери створюють прогресію, яка дозволяє темі чи ідеї органічно розгортатися в хореографії. Вони розширюють тему, включаючи варіації в лексиці рухів, просторових розташуваннях, динаміці та емоційних якостях, що дозволяє глибше досліджувати тематичну суть.

Емоційний резонанс і розвиток оповіді: Подібно до арки оповіді в драмі, хореографи будують послідовність рухів, які викликають емоції або зображують сюжетну лінію, пов'язану з обраною темою. Це може включати розвиток емоційних злетів і спадів, конфліктів, рішень або моментів одкровення, які резонують з аудиторією. Символізм і візуальне відображення: використовується символізм, образи або метафори в рухах, щоб підсилити суть теми. Ці символічні представлення сприяють візуальній мові хореографії, пропонуючи гострі візуальні підказки, які підсилюють тематичні елементи. Інтеграція з візуальними та технічними елементами: тема чи ідея є керівною силою для інтеграції візуальних і технічних елементів. Костюми, дизайн освітлення, декорації сцени та вибір музики підбираються або розроблені таким чином, щоб узгоджуватися з темою,

посилуючи її вираження та вплив. Кульмінація та резонанс: Кульмінацією хореографії є гострий момент або серія рухів, які охоплюють або підкреслюють значення теми. Ця кульмінація має на меті викликати глибокий відгук у аудиторії. Зосереджуючись на розробці теми чи ідеї, балетмейстер створює цілісні, емоційно резонансні та концептуально глибокі хореографічні твори. Цей принцип гарантує, що кожен рух, жест або візуальний елемент цілеспрямовано сприяє цілісному дослідженню та представленню центральної теми, сприяючи значущому та привабливому досвіду як для виконавців, так і для аудиторії.

Ритм та темп: Ритм і темп є одним із основних законів драматургії які охоплюють навмисне використання часу та варіацій динаміки руху для створення привабливих, динамічних та емоційно резонансних танцювальних творів. Темп і динаміка: балетмейстер використовує зміни в темпі та ритмі, щоб встановити темп у хореографії. Він використовує варіації швидкості руху, інтенсивності та рівнів енергії, щоб створити контраст, привернути увагу та підтримувати зацікавленість аудиторії. Ці зміни в динаміці сприяють загальному емоційному та візуальному впливу вистави.

Емоційне вираження: Зміна ритму та темпу є важливою для передачі емоцій у хореографії. Повільніші темпи можуть викликати споглядання, меланхолію або близькість, тоді як швидші ритми можуть передати хвилювання, терміновість або піднесення. Використання ритму як емоційного інструменту допомагає в оповіданні історій і спілкуванні з аудиторією. Контраст і варіації: хореографи стратегічно поєднують різні ритми та темпи в хореографії, щоб створити контраст і різноманітність. Перехід між швидкими, складними рухами та повільнішими, більш обдуманими жестами додає текстури, глибини та візуального інтересу до танцювального твору. Акцентування та підсвічування: Акценти у змінах ритму чи темпу привертають увагу до конкретних рухів, моментів або тем у хореографії. Використовуються акценти, щоб підкреслити ключові елементи,

створити фокусні точки або акцентувати розповідь, спрямовуючи увагу аудиторії та посилюючи хореографічну історію.

Музична синхронізація: У співпраці з музикою балетмейстери синхронізують рухи з ритмічними моделями або музичними ритмами. Поєднання танцювальних послідовностей із музичними акцентами чи зміною темпу створює гармонійне та синхронізоване візуальне та слухове відчуття, посилюючи тематичне вираження та покращуючи загальну продуктивність. Енергійні або заспокійливі послідовності: маніпуляції ритмом і темпом можуть активізувати або заспокоїти атмосферу танцю. Кульмінація та розв'язка: варіації ритму та темпу часто призводять до кульмінаційних моментів у хореографії. Балетмейстери досягають крещендо або піків у динаміці руху, використовуючи ритмічну інтенсивність для посилення емоційного впливу перед переходом до роздільної здатності чи м'якших ритмів для завершення.

1.5 Робота балетмейстера в хореографічному колективі

У хореографічній команді роль балетмейстера є ключовою, він виконує роль лідера, відповідального за концептуалізацію, проектування та постановку хореографії. Робота балетмейстера складається з кількох ключових аспектів:

Співпраця з хореографом та режисером - Співпраця між балетмейстером і режисером у хореографічній команді є важливою для бездоганної інтеграції танцювальних елементів у загальну постановку. Ця співпраця забезпечує узгодження між хореографічним баченням і ширшими художніми та тематичними аспектами вистави.

Узгодження художнього бачення: Балетмейстер співпрацює з режисером, щоб зрозуміти загальне бачення, тематичні елементи та емоційний тон вистави. Вони узгоджують хореографію з баченням режисера, гарантуючи, що танцювальні елементи доповнюють оповідь, настрій та естетику всієї вистави.

Розкадровка та інтеграція сцени: Балетмейстери працюють разом з режисером, щоб інтегрувати танцювальні послідовності в більшу розповідь або тематичну арку постановки та працюють над процесом розкадровці, переходам між сценами, та загальному ходу вистави, щоб забезпечити цілісну інтеграцію танцю в ширший театральний контекст.

Координація репетицій: спільні зусилля поширюються на координацію репетицій. Балетмейстер і режисер разом планують репетиції, гарантуючи, що танцювальні послідовності узгоджуються зі сценами, діалогами чи музичними інтерлюдіями. Вони сприяють плавному переходу між танцювальними сегментами та іншими елементами виконання.

Режисура та постановка: у той час як балетмейстер зосереджується на створенні руху та його гармонії з іншими складовими вистави, режисер надає

вказівки щодо загальної постановки, блокування та мотивації, щоб створити сцени, де танець відіграє важливу роль, гарантуючи, що рухи узгоджуються з розвитком персонажа та розповіддю.

Технічна інтеграція: Балетмейстери та режисери співпрацюють над такими технічними аспектами, як освітлення, звукові сигнали та дизайн сцени. Вони гарантують, що технічні елементи доповнюють хореографію та сприяють візуальному та емоційному впливу танцювальних послідовностей. Балетмейстер може коригувати рухи або послідовності на основі інформації режисера щодо розповіді чи тематичної узгодженості, тоді як режисер може адаптувати постановку чи блокування відповідно до бачення хореографа.

Фінальна презентація: на етапі підготовки до фінальної презентації балетмейстер і режисер тісно співпрацюють, щоб наглядати за генеральними репетиціями, гарантуючи, що всі елементи вистави, включаючи хореографію, режисуру та загальну постановку, гармонійно узгоджені та готові до презентації.

Репетиція та координація: Репетиція та координація є невід'ємними компонентами роботи балетмейстер в хореографічній команді, що охоплює ряд заходів, які забезпечують плавне виконання, уточнення та синхронізацію танцювальних елементів у загальній постановці.

Планування та розклад: Балетмейстер відповідають за планування та розклад репетицій. Вони координують роботу з танцюристами, помічниками хореографа та іншими членами команди, щоб визначити час репетицій, розподілити ресурси та встановити цілі для кожного заняття.

Розвиток рухів: Під час репетицій хореографи керують створенням і вдосконаленням послідовності рухів. Вони навчають, демонструють і направляють танцюристів за допомогою хореографічних моделей, кроків і жестів, забезпечуючи узгодження з художнім баченням і тематичними елементами.

Керівництво та зворотній зв'язок: Балетмейстери

забезпечують танцівникам напрямок і конструктивний зворотній зв'язок і також пропонують вказівки щодо техніки, стилю, емоційного вираження та синхронізації і створюють середовище, яке заохочує творчість, співпрацю та зростання серед виконавців.

Співпраця з асистентами: у великих постановках балетмейстери тісно співпрацюють з асистентами. Вони делегують завдання, контролюють конкретні частини хореографії та забезпечують послідовність і узгодженість між різними танцювальними сегментами.

Координація з постановочною групою: Балетмейстер координує роботу з художниками по костюмах, техніками по освітленню та режисерами. Вони забезпечують відповідність технічних елементів хореографії, сприяючи інтеграції костюмів, світлових сигналів і сценічних ефектів під час репетицій.

Блокування та постановка: Балетмейстер контролює блокування та постановку танцювальних послідовностей у просторі для вистави та організовують утворення, просторові конфігурації та шляхи руху, оптимізуючи видимість та естетичний вплив на аудиторію.

Музична та технічна інтеграція: Балетмейстер координує роботу з музикантами, композиторами та звукотехніками, щоб синхронізувати рухи з музичними сигналами чи звуковим ландшафтом та вдосконалюють хронометраж і музикальність, гарантуючи, що танцювальні послідовності гармоніюють зі слуховими елементами постановки.

Удосконалення та ітерація: Репетиції передбачають постійне вдосконалення та ітерацію. Балетмейстери переглядають, коригують і тонко налаштовують рухи, переходи та емоційні вираження, прагнучі до точності, згуртованості та художньої цілісності в хореографії.

Документація та ведення записів: Балетмейстери можуть документувати хореографічні нотатки, схеми або відеозаписи репетицій для

довідки та майбутніх репетицій. Ці записи допомагають зберегти хореографічне бачення та забезпечити послідовність з часом.

Підготовка до виступу: з наближенням дати виступу балетмейстери посилюють репетиції, зосереджуючись на шліфуванні рухів, завершенні переходів і вдосконаленні деталей, щоб гарантувати, що танцюристи повністю підготовлені до постановки.

Робота з артистами та підготовка до вистав - роль балетмейстера в хореографічному колективі передбачає роботу з артистами та підготовці до вистав. Вони вдосконалюють техніку, стиль та інтерпретацію, гарантуючи, що танцюристи втілюють бачення балетмейстера, зберігаючи цілісність класичного балету чи певних стилів танцю.

Керівництво репетиціями: Балетмейстери ведуть репетиції, спостерігають за виконанням хореографії, формувань і рухів. Майстри балету забезпечують точність, синхронізацію та художнє вираження серед танцюристів, зосереджуючись на деталях для підвищення якості вистав та часто пропонують танцюристам індивідуальне навчання і відгуки. Вони визначають області, які потрібно вдосконалити, пропонують виправлення та допомагають танцівникам розвивати свої навички, артистизм і сценічну поведінку.

Співпраця з хореографами: Балетмейстери тісно співпрацюють з хореографами і вони інтерпретують і передають наміри хореографів, втілюючи їх бачення в технічні інструкції та художнє керівництво для танцюристів.

Координація з постановочною групою: Балетмейстери координують роботу з художниками по костюмах, режисерами та технічними бригадами. Вони гарантують, що технічні елементи відповідають вимогам танцю, полегшуючи плавні переходи та інтеграцію костюмів, освітлення та сценічних ефектів. Підготовка до виступу: перед виступами балетмейстери

інтенсивно репетують, зосереджуючись на відшліфовуванні рухів, вдосконаленні хронометражу та вдосконаленні художнього вираження.

Мистецька цілісність і традиції: Балетмейстери зберігають цілісність класичного балету або специфічних танцювальних технік і також підтримують традиції, передають історичні знання, виховують дисципліну, сприяючи збереженню та розвитку танцювальних форм.

Наставництво та лідерство: Балетмейстери служать наставниками та лідерами в танцювальній компанії. Вони надихають і мотивують танцюристів, створюючи сприятливе середовище, яке сприяє артистичному росту та професійному розвитку.

Вивчення та викладання хореографії: вивчення та викладання хореографії є невід'ємними аспектами роботи балетмейстера в хореографічній команді, що охоплює постійне навчання, мистецьке дослідження та наставництво.

Постійне вивчення та дослідження: Балетмейстери беруть участь у постійному вивченні та дослідженні, щоб розширити своє розуміння танцювальних стилів, технік руху, культурних впливів та мистецьких тенденцій. Вони досліджують різноманітні джерела, відвідують майстер-класи, вивчають історичні та сучасні хореографічні твори, щоб збагатити свій творчий репертуар.

Хореографічний розвиток: Балетмейстери постійно вдосконалюють свої хореографічні навички, експериментуючи з рухом, досліджуючи нові концепції та вдосконалюючи свій артистичний досвід.

Спільне навчання: У хореографічній команді балетмейстери беруть участь у спільному навчанні та обмінюються ідеями з іншими хореографами, режисерами чи художниками. Вони беруть участь у дискусіях, майстер-

класах або творчих сесіях, сприяючи культурі співпраці та взаємного натхнення.

Хореографічний аналіз: Балетмейстери аналізують і розбирають хореографічні твори, вивчаючи рухову лексику, просторові конфігурації, музикальність і тематичні елементи. Цей аналіз допомагає зрозуміти тонкощі успішної хореографії та служить натхненням для власних творчих починань.

Мистецька критика та відгуки: Балетмейстери активно шукають відгуків від колег, наставників або співавторів. Вони беруть участь у сесіях конструктивної критики, оцінюючи різноманітні перспективи, щоб удосконалити свої хореографічні концепції та покращити свій художній результат.

Експерименти та інновації: Балетмейстери сприяють створенню середовища експериментів та інновацій. Вони заохочують до ризику, дослідження нетрадиційних концепцій та інтеграції нових технологій або міждисциплінарних підходів, щоб розширити межі хореографічного вираження.

Постійний професійний розвиток: Балетмейстери віддають перевагу своєму професійному зростанню, відвідуючи конференції, семінари або мережеві заходи в танцювальній спільноті. Вони залишаються в курсі галузевих тенденцій, шукають наставництва та беруть участь у можливостях професійного розвитку.

1.6 Балетмейстер і сфера його діяльності

Сфера діяльності балетмейстера охоплює широкий спектр різних активностей таких як:

Підготовка репертуару – В хореографії підготовка репертуару є важливим аспектом у сфері діяльності балетмейстера. Він охоплює багатогранний процес, що включає ретельний відбір, створення та збереження танцювальних творів, які складають репертуар компанії чи окремої особи. Спочатку це включає кураторство різноманітної колекції існуючих хореографічних творів, вибір тих, які відповідають художньому баченню, темі чи стилю, які бажає представити балетмейстер. Цей вибір часто охоплює низку жанрів, від класичних до сучасних, забезпечуючи всебічну пропозицію як для виконавців, так і для глядачів. Крім того, балетмейстери можуть створювати нові твори для збагачення та розширення репертуару. Це передбачає концептуалізацію, експериментування з рухом, музикою та розповіддю, а також створення абсолютно нових хореографічних творів. Ці твори сприяють еволюції та інноваціям репертуару, впроваджуючи свіжі перспективи та художні вираження. Крім того, балетмейстер несе відповідальність за збереження цілісності сформованих репертуарних творів. Він гарантує, що суть цих творів залишається вірною їх оригінальному баченню, прискіпливо навчаючи та репетируючи рухи, нюанси та емоційну глибину, властиву кожному твору. Підготовка репертуару – це багатогранна робота в сфері хореографа, що вимагає глибокого розуміння історії танцю та вміння орієнтуватися між збереженням та інноваціями для створення динамічного та переконливого масиву роботи.

Аналіз вистав - аналіз вистав є частиною діяльності балетмейстера, що сприяє їх постійному художньому розвитку, вдосконаленню хореографічних творів і загальному успіху постановок. Ось ключові аспекти аналізу вистави для балетмейстера:

Оцінка та зворотній зв'язок: Балетмейстри критично оцінюють виступи, спостерігаючи за технічним виконанням, художньою експресією та дотриманням хореографічного бачення. Вони надають докладний зворотний зв'язок танцюристам, підкреслюючи сильні сторони та області, які потрібно вдосконалити, щоб покращити майбутні виступи. Оцінка художнього бачення – балетмейстри оцінюють, наскільки добре танцюристи передали задумане художнє бачення під час виступу. Вони аналізують, чи емоційні нюанси, тематичні елементи та наративні аспекти хореографії були ефективно донесені до аудиторії.

Залучення аудиторії: Балетмейстри оцінюють реакцію та залучення аудиторії під час вистав. Вони спостерігають за реакцією глядачів на різні сегменти хореографії, визначаючи моменти впливу, зв'язки або області, які можуть потребувати коригування для посиленого залучення.

Спільна рефлексія: Балетмейстри беруть участь у рефлексивних дискусіях з танцюристами, асистентами хореографів або співавторами після вистав. Ці обговорення сприяють спільному аналізу, дозволяючи отримати різноманітні точки зору та зрозуміти сильні сторони та сфери розвитку хореографії.

Документування та запис: Балетмейстри можуть документувати виступи за допомогою відеозаписів або нотаток. Ці записи служать довідковим матеріалом для подальшого аналізу, допомагаючи визначити конкретні моменти, шаблони або області, які потребують уточнення.

Коригування після вистави: На основі аналізу виступів балетмейстри вносять корективи або вдосконалюють хореографію. Вони можуть змінювати рухи, постановку чи технічні аспекти, щоб усунути будь-які недоліки, помічені під час аналізу.

1.7 Художнє оформлення хореографічної постановки (костюм, грим, світло, реквізит)

На етапі художнього проектування балетмейстери спостерігають за координацією цих елементів, щоб забезпечити їх узгодження з хореографічним баченням. Вони тісно співпрацюють з командою дизайнерів і техніків, надаючи вказівки щодо того, як кожен аспект може посилити емоційний і візуальний вплив танцювальної вистави.

Костюми - костюм відіграє важливу роль у художньому оформленні хореографічної постановки, виступаючи образотворчим і виразним компонентом, що посилює загальну виставу.

Перелік того як костюми сприяють хореографічному баченню.

Характеристика та розповідь: костюми допомагають визначити персонажів і передавати розповіді в хореографії. Вони допомагають визначити настрій, епоху чи середовище, дозволяючи танцюристам переконливіше втілювати свої ролі та полегшуючи глядачеві розуміння сюжету чи теми.

Візуальна естетика та стиль: Костюми сприяють візуальній привабливості вистави. Вони відображають художнє бачення хореографа, додаючи сцені колір, фактуру та візуальний інтерес. Конструкція, тканина та силует костюмів посилюють хореографічні елементи, підкреслюють рухи та посилюють загальний естетичний ефект.

Свобода пересування: Балетмейстери співпрацюють з дизайнерами костюмів, щоб гарантувати, що костюми забезпечують необмежений рух. Танцюристам потрібна гнучкість і комфорт для виконання складних рухів. Тому костюми розроблені так, щоб доповнювати хореографію, не перешкоджаючи рухливості та спритності танцюристів.

Емоційне вираження: Костюми можуть викликати емоції та покращити зображення персонажів або тем. Колір, вибір тканини, деталі дизайну впливають на емоційний резонанс вистави. Наприклад, яскраві кольори можуть викликати радість або енергію, тоді як темні відтінки можуть передати урочистість або драматизм. Балетмейстери та дизайнери костюмів співпрацюють, щоб костюми доповнювали один одного та створювали гармонійну сценічну естетику.

Процес співпраці: Балетмейстери співпрацюють з дизайнерами костюмів, надаючи вказівки щодо бажаного вигляду та відчуття, які відповідають хореографічному наративу. Вони передають тематичні елементи, вимоги до рухів і загальне бачення, щоб забезпечити бездоганну інтеграцію костюмів із хореографією.

Символізм і художнє вираження: Костюми можуть передавати символізм і художнє вираження. Такі деталі, як візерунки, аксесуари чи прикраси, можуть мати символічне значення, що додає глибини хореографічної історії, збагачуючи інтерпретацію вистави глядачами.

Грим - Грим є компонентом художнього оформлення хореографічної постановки який сприяє візуальному оповіданню і посилюючи загальний вплив.

Перелік того як грим впливає на оформлення та сприйняття постановки:

Покращення виразу обличчя: Грим підкреслює риси обличчя, роблячи вираз обличчя більш помітним здалеку. Він підкреслює очі, рот і контури обличчя, допомагаючи передати емоції та вирази глядачам.

Характеристика та трансформація: Грим допомагає визначити персонажів і трансформувати танцюристів у певні ролі чи образи. Це допомагає створити виразний вигляд персонажів, незалежно від того, чи вони зображують історичних персонажів, міфічних істот або передають певні настрої.

Видимість і присутність на сцені: Сценічне освітлення може змити риси обличчя, а грим допомагає підтримувати видимість за різних умов освітлення. Сміливі та чіткі риси дозволяють танцюристам зберігати сильну присутність на сцені, гарантуючи, що їхні вирази бачать глядачі.

Гармонія з костюмами та освітленням: Грим узгоджується з костюмами та освітленням, щоб створити цілісну візуальну презентацію. Це гарантує, що загальний вигляд, включаючи дизайн костюмів, світлові ефекти та грим, гармонійно поєднуються на сцені.

Емоційний резонанс: Застосування гриму може передати певні емоції або підсилити настрій виступу. Незначні варіації гриму, такі як вибір кольору чи техніка розтушовування, можуть викликати різні емоції чи атмосферу.

Процес співпраці: Балетмейстери співпрацюють із гримерниками, щоб

передати бажаний вигляд і ефекти, які відповідають хореографічному наративу. Вони надають вказівки щодо того, як грим може найкраще підкреслити вираз обличчя та доповнити загальне бачення.

Світло - Освітлення є складовою художнього оформлення хореографічної постановки, яка суттєво впливає на настрій, візуальну композицію та емоційний вплив вистави.

Перелік того як світло впливає на постановку твору та його аспекти:

Створення настрою та атмосфери: дизайн освітлення створює загальний настрій та атмосферу вистави. Це створює візуальний фон, який підсилює емоційний резонанс хореографії, незалежно від того, чи це створення ефірної атмосфери, драматичної обстановки чи спокійного настрою.

Виділення фокусних точок: освітлення спрямовує увагу аудиторії, висвітлюючи певні зони або танцюристів на сцені. Він спрямовує увагу глядачів на основні моменти, підкреслюючи ключові моменти, рухи чи емоції в хореографії.

Покращення візуальної композиції: Освітлення є невід'ємною частиною візуальної композиції на сцені. Балетмейстери працюють із дизайнерами освітлення, щоб створити динамічні та візуально вражаючі композиції, які доповнюють хореографію, використовуючи контрасти, тіні та кольори для створення глибини та текстури.

Підкреслення руху: Дизайн освітлення підкреслює рух, висвітлюючи танцюристів таким чином, щоб підкреслити їхні силуети, форми та рухи. Це додає динаміки та візуальної цікавості хореографії, підкреслюючи лінії та жести танцюристів.

Створення переходів і атмосфер: Освітлення сприяє плавним переходам між сценами або рухами. Зміни в освітленні можуть означати зміни в настрої, часі або місці, допомагаючи створити різну атмосферу під час вистави.

Символізм і підтримка оповіді: Освітлення можна використовувати символічно для підтримки оповіді або тематичних елементів хореографії. Він може передавати символізм або викликати певні емоції, які відповідають сюжетному аспекту вистави.

Процес співпраці: Балетмейстери співпрацюють із дизайнерами освітлення, щоб передати бажані ефекти та емоційні нюанси. Вони працюють разом, щоб створити світлові сигнали, які доповнюють хореографічне бачення та покращують загальну художню експресію.

Технічна точність: Дизайн освітлення передбачає технічну точність, щоб гарантувати, що сигнали освітлення синхронізуються з рухами та темпом хореографії. Балетмейстери та дизайнери освітлення співпрацюють, щоб досягти повної інтеграції між танцювальними рухами та світловими ефектами.

Залучення аудиторії: Привабливий дизайн освітлення привертає увагу аудиторії та сприяє її емоційному зв'язку з виставою. Ретельно продумане освітлення може викликати потужні емоційні реакції, покращуючи загальне враження аудиторії. Він формує візуальний ландшафт, впливає на емоційний тон і тісно співпрацює з хореографією для створення захоплюючого та захоплюючого виступу.

Реквізит є компонентом художнього оформлення хореографічної постановки, який додає виставі глибини, контексту та візуальної цікавості.

Як реквізит сприяє постановці хореографії:

Контекстуалізація та налаштування: Реквізит створює контекст і налаштування хореографії. Вони можуть означати конкретну епоху, місце чи середовище, надаючи візуальні підказки, які покращують розуміння аудиторією оповіді чи теми.

Поліпшення оповідання: Реквізит допомагає оповідати, посилюючи ключові елементи хореографічної розповіді. Вони допомагають танцюристам передавати дії, взаємодії або символічні уявлення, які підтримують сюжетну лінію, додаючи шари значення до вистави.

Візуальна та просторова композиція: Реквізит сприяє візуальній композиції на сцені, додаючи текстури, розміру та візуальної привабливості і створення динамічних картин, підвищуючи загальну естетику хореографії.

Покращення рухів: Балетмейстери інтегрують реквізит у рухи, використовуючи їх як розширення експресії танцюристів. Реквізит може підкреслити рухи, створити вражаючі візуальні ефекти або додати складності та різноманітності до хореографії.

Символізм і метафора: Реквізит може мати символічне значення або служити метафорою в хореографії це передає глибші повідомлення, емоції чи концепції, збагачуючи розповідь і запрошуючи аудиторію інтерпретувати символічні жести.

Спільний дизайн: Балетмейстери співпрацюють з дизайнерами реквізиту або декораторами, щоб вибрати, розробити або змінити реквізит, який відповідає хореографічному баченню. Вони гарантують, що реквізит доповнює рухи та покращує загальну художню виразність.

Технічні міркування: Під час репетицій балетмейстери враховують практичні аспекти, такі як поводження з реквізитом, безпека та довговічність. Вони гарантують, що танцюристи можуть легко інтегрувати реквізит у свої рухи, зберігаючи безпеку та точність.

Емоційний вплив: добре підібраний і стратегічно використаний реквізит може викликати емоційну реакцію аудиторії. Вони додають нові шари емоцій, інтриги чи цікавості, посилюючи загальний вплив вистави.

Переходи та зміни сцен: реквізити можуть полегшити переходи між сценами чи рухами, допомагаючи змінювати сцени або створюючи візуальну безперервність у хореографії.

1.8 Синтез хореографії з суміжними видами мистецтва

Синтез хореографії з суміжними формами мистецтва відбувається в міждисциплінарній співпраці. Одним із прикладів такого синтезу є поєднання танцю з образотворчим мистецтвом, яке можна побачити у виставах, де балетмейстери співпрацюють із художниками, створюючи декорації, костюми та мультимедійні елементи, які доповнюють і покращують танцювальний наратив. Також зближення танцю з музикою утворює потужний синтез, демонструючи вистави, де хореографи співпрацюють з композиторами чи музикантами, створюючи рухи, які гармоніюють із музичними композиціями, створюючи захоплюючий сенсорний досвід. Театр також плавно поєднується з хореографією в постановках, які інтегрують техніку оповідання, розвиток персонажів і драматичні елементи в танцювальні вистави, сприяючи глибшому емоційному зв'язку з аудиторією. Також ще розвиток технологій сприяв інноваційній співпраці, дозволяючи хореографам досліджувати нові виміри за допомогою цифрових удосконалень, дизайну освітлення та інтерактивних інсталяцій, які розширюють межі традиційних танцювальних вистав.

Музика і танець: Музика й танець утворюють фундаментальний і складний компонент у синтезі хореографії з суміжними видами мистецтва.

Ритмічна гармонія: Танець і музика поділяють симбіотичні стосунки через ритм. Балетмейстери розробляють рухи, які відповідають ритму, темпу та тактам музики. Ця синхронізація створює безперебійну взаємодію між звуком і рухом.

Емоційне вираження: Музика служить емоційним якорем для танцю, впливаючи на настрій і атмосферу хореографії. Танцюристи інтерпретують емоційні відтінки музики, наповнюючи свої рухи глибиною та відчуттям, щоб передати розповідь або викликати емоції.

Структурна єдність: Музика часто забезпечує структурну основу для хореографії. Танцюристи дотримуються музичних фраз, переходів або тематичних варіацій, щоб створити гармонійну структуру своїх рухів,

встановлюючи єдине виконання.

Інтерпретація рухів: Танець інтерпретує музичні елементи, такі як мелодія, ритм і динаміка. Танцівники перетворюють ці елементи на кінетичну експресію, демонструючи багатство та багатогранність музики своїми рухами. **Покращення оповіді:** Музика й танець співпрацюють у розповіді. Додаткова музика покращує хореографічну розповідь, посилюючи теми, характеристики чи драматичні елементи, сприяючи більш захоплюючому досвіду розповіді.

Естетична синергія: Поєднання музики й танцю покращує візуальну та слухову естетику вистави. Скоординовані рухи та музикальність створюють візуально привабливу та звукового резонансну художню презентацію.

Вплив живого виступу: Жива музика та танцювальні виступи захоплюють аудиторію своєю безпосередністю та енергією. Динамічна взаємодія між живими музикантами та танцюристами додає інтуїтивного та захоплюючого виміру мистецькому досвіду.

Залучення аудиторії: Комбінована сила музики та танцю захоплює аудиторію, звертаючись до кількох почуттів одночасно. Цей мультисенсорний досвід долає культурні кордони, залучаючи та спілкуючись із різноманітною аудиторією. У синтезі хореографії з суміжними формами мистецтва злиття музики і танцю формує складне переплетіння експресії, емоцій і художньої згуртованості, що збагачує та підносить загальну виставу.

Візуальне мистецтво -це мистецтво яке відіграє значну роль у синтезі хореографії з суміжними формами мистецтва, додаючи глибини, візуального інтересу та контексту танцювальним виступам.

Як візуальне мистецтво переплітається з хореографією:

Дизайн декорацій і візуальні елементи: Художники та художники-декоратори співпрацюють із балетмейстери для створення сценічних дизайнів, задників або інсталяцій, які доповнюють хореографію. Ці візуальні елементи створюють контекст, атмосферу та естетику, що покращує загальну продуктивність.

Інтеграція проєкції та мультимедіа: Візуальне мистецтво інтегрує проєкції, відеомапінг або мультимедійні елементи в хореографію. Ці технології створюють захоплююче середовище, змінюючи простір виступу та підсилюючи візуальний ефект від танцю.

Дизайн костюмів та естетична композиція: Художники співпрацюють із дизайнерами костюмів, щоб створити костюми, які відповідають хореографічному баченню. Костюми стають невід'ємними візуальними елементами, які посилюють рух, сприяють зображенню персонажів і доповнюють загальну естетику сцени.

Візуальне оповідання та символізм: Візуальне мистецтво допомагає розповіді за допомогою символічних образів або візуальних мотивів, які перегукуються з хореографічною розповіддю. Це додає шари значення, збагачуючи сюжетний аспект вистави.

Інтерактивне мистецтво та залучення аудиторії: Балетмейстери досліджують інтерактивні мистецькі інсталяції або перформанси, які запрошують аудиторію до участі. Ці інтерактивні елементи створюють захоплюючий досвід, стираючи межі між виконавцями та аудиторією.

Культурні та контекстуальні впливи: Візуальне мистецтво може включати культурні посилання, історичні впливи або тематичні контексти, які доповнюють хореографічні теми, додаючи рівні глибини та культурного значення виставі

Театр - Театр, як універсальний вид мистецтва, робить значний внесок у синтез хореографії з суміжними формами мистецтва, збагачуючи танцювальні вистави різними способами, такими як:

Наративна інтеграція: театральні техніки, такі як оповідання, драматична структура та розвиток персонажів, покращують наративні аспекти хореографії. Балетмейстери використовують театральні елементи для створення переконливих історій і привабливих персонажів у танцювальних творах.

Акторська гра та драматична експресія: Включення акторських

навичок у танцювальні вистави дозволяє танцюристам передавати емоції, зображати персонажів та передавати розповіді більш ефективно. Театральні прийоми, такі як міміка та мова тіла, підсилюють емоційну глибину танцювальних рухів.

Сценічна майстерність і декорація: Театральна сценічна майстерність сприяє візуальному представленню танцювальних вистав. Сценографії, реквізит і аранжування сцени створюють контекст, атмосферу та візуальний інтерес, доповнюючи хореографію та посилюючи розповідь.

Костюмування та театральне вбрання: Театральні костюми служать не лише естетичним цілям, а й сприяють характерам та розповіді в хореографії. Балетмейстри працюють із дизайнерами костюмів, щоб створити одяг, який посилює рух і відповідає сюжету.

Сценічна режисура та блокування: Театральна техніка сценічної режисури та блокування допомагає хореографам створювати просторові відносини, динамічні сценічні композиції та ефективні переходи між танцювальними послідовностями, підвищуючи загальну візуальну та наративну зв'язність. Елементи сценарію та діалог: включення сценарних елементів або діалогів у танцювальні вистави додає шари сенсу та розповіді. Балетмейстри можуть інтегрувати усне слово чи голос за кадром, щоб глибше прояснити теми чи розповіді у своїй хореографії.

Міждисциплінарне злиття: поєднання театру з танцем формує міждисциплінарний підхід, що дозволяє бездоганно інтегрувати драматичне оповідання, візуальну естетику та вираження рухів, створюючи багатогранні та захоплюючі вистави.

Література - Література з її багатими наративами та привабливою мовою може легко переплітатися з хореографією та пов'язаними з нею формами мистецтва, збагачуючи танцювальні виступи різними способами.

Балетмейстри часто черпають натхнення з літературних творів, таких як романи, вірші чи п'єси, щоб розробити тематичний вміст для танцювальні вистави.

Емоційна глибина та теми: Літературні теми та мотиви можна перевести в рух, додаючи до хореографії рівні емоційної глибини та складності. Танець інтерпретує суть літературних тем, вловлюючи нюанси та емоції, закладені в написаному слові.

Дослідження персонажів: персонажі з літератури можуть слугувати балетмейстерам музами для створення хореографії, керованої персонажами. Танцюристи втілюють сутність літературних персонажів, втілюючи їхні риси, мотивацію та конфлікти через рух.

Поетичний вираз: Поезія з її ритмічною та виразною мовою перегукується з ритмічними елементами танцю. Балетмейстери перекладають поетичні вірші або теми в кінетичну поезію, досліджуючи рух як форму ліричного вираження.

Адаптація сценарію: Балетмейстери можуть адаптувати літературні тексти в сценарії або лібрето для танцювальних вистав, вплітаючи танцювальні послідовності в структуру розповіді. Ці адаптації поєднують танець із розповіддю, збагачуючи хореографію цілісною оповідною дугою.

Міждисциплінарна співпраця: співпраця між балетмейстерами та письменниками/поетами заохочує міждисциплінарне дослідження. Ця співпраця породжує інноваційні ідеї, сприяючи інтеграції літературних концепцій і рухової лексики.

Символізм і метафора: Літературний символізм і метафоричні елементи надихають балетмейстерів створювати абстрактні або символічні танцювальні послідовності. Рух стає візуальним зображенням абстрактних понять або алегоричних тем, які зустрічаються в літературі.

Темп і структура оповіді: Балетмейстери використовують такі літературні засоби, як темп, напруга та кульмінаційні моменти, щоб структурувати оповіді танцю. Ці елементи впливають на хореографічну дугу, створюючи динамічні вистави.

Тематична адаптація: Балетмейстери досліджують тематичну сутність літературних творів, досліджуючи такі теми, як любов, конфлікт,

ідентичність або суспільні проблеми через рух. Це дослідження дає танцюристам глибокий матеріал для емоційного вираження.

Залучення аудиторії та інтерпретація: Хореографія, натхненна літературою, запрошує глядачів інтерпретувати та залучати танцювальні вистави на багатьох рівнях. Знайомі літературні посилання чи розповіді можуть глибоко резонувати з аудиторією, сприяючи зв'язкам і розумінню..

Технології та інтерактивність - Технології та інтерактивність відіграють ключову роль у синтезі хореографії з суміжними формами мистецтва, пропонуючи інноваційні шляхи для творчого вираження та залучення аудиторії

Цифрова інтеграція: Балетмейстри включають цифрові технології, такі як проекції, інтерактивні екрани або доповнену реальність у танцювальні вистави. Ці елементи створюють захоплююче середовище, перетворюючи простір виступу та додаючи візуальних вимірів хореографії.

Захоплення та візуалізація руху: Такі технології, як системи захоплення руху, дозволяють балетмейстерам фіксувати й аналізувати рухи в цифровому вигляді. Ці дані використовуються для візуалізації, аналізу або навіть як основа для створення цифрових аватарів, підвищення хореографічної точності та експериментів.

Інтерактивні інсталяції: Балетмейстри створюють інтерактивні інсталяції чи вистави, які запрошують глядачів до участі. Ці інтерактивні елементи дозволяють глядачам безпосередньо взаємодіяти з виставою, впливаючи на танець або реагуючи на нього в режимі реального часу.

Захоплююче оповідання: Технологія дозволяє балетмейстерам створювати захоплюючий досвід оповідання, поєднуючи живе виконання з цифровими елементами. Це злиття переносить аудиторію в багатовимірні оповіді, які поєднують фізичну та віртуальну сфери.

Залучення та участь аудиторії: Інтерактивні технології сприяють залученню аудиторії, дозволяючи глядачам стати активними учасниками, а не пасивними спостерігачами. Така взаємодія сприяє глибшому зв'язку з

виставою та покращує враження від аудиторії.

Інтеграція технологій та інтерактивності з хореографією розширює мистецькі можливості, сприяючи інноваційним формам вираження, взаємодії з аудиторією та захоплюючій розповіді в танцювальних виставах. Ці досягнення заново визначають межі хореографічного мистецтва та пропонують захоплюючі враження, які поєднують мистецтво, технології та людське самовираження.

2.1 Музика, хореографія, драматургія, образотворче мистецтво – складові частини балету

Музика – Музика є основоположним і невід’ємним компонентом балету, вона відіграє вирішальну роль у формуванні, підтримці та вдосконаленні форми твору різними способами, такими як:

Ритмічна основа: Хореографія балету тісно пов’язана з музичними ритмами. Танцюристи синхронізують свої рухи з темпом, фразуванням і акцентами музики, створюючи бездоганну гармонію між музикою та танцем. **Емоційне вираження:** музика балету глибоко емоційна, пробуджує почуття та задає тон виставі. Композитори використовують мелодії, гармонії та динаміку, щоб передати емоції, забезпечуючи танцюристам емоційний фон для вираження через рух.

Розповідь і атмосфера: Балетні партитури часто формують розповідь, настрій і атмосферу постановки. Незалежно від того, класична чи сучасна, музика сприяє оповіданню історій, зображенню персонажів і визначенню драматичних дуг у балетах.

Хореографічне натхнення: Композитори та хореографи співпрацюють, щоб створити балети, які бездоганно поєднують рух і музику. Хореографи черпають натхнення з музичних тем, мотивів або емоцій, формуючи свої рухи у відповідь на музику.

Темп і структура: Партитури балету впливають на темп і структуру хореографії. Зміни в музичній динаміці або темпі часто відповідають змінам у хореографічних послідовностях, керуючи потоком і структурою балету.

Живий оркестр і виступ: Живі оркестрові виступи супроводжують балетні постановки, додаючи глибини та багатства виставі. Взаємодія між живими музикантами та танцюристами створює захоплюючий досвід для аудиторії.

Технічна точність і музикальність: Артисти балету розвивають музикальність, вроджене відчуття ритму, часу та музичної інтерпретації. Ця точність дозволяє танцівникам виконувати рухи в ідеальній синхронності з

музикою, демонструючи технічну майстерність.

Хореографія – складова що є невід’ємним і основоположним елементом балету, що визначає його суть і художнє вираження багатьма способами, такими як:

Художнє вираження: Хореографія дозволяє художньо виражати рух. Хореографи створюють сцени, які передають емоції, розповідають історії та викликають відчуття через плавність, витонченість і динаміку балетних рухів.

Розповідь: Балетна хореографія є важливою для оповідання історій і передачі оповідей без усних слів. За допомогою хореографії персонажі оживають, стосунки зображуються та розгортаються драматичні арки, що сприяє сюжетному аспекту балетної постановки.

Музична синхронізація: Хореографія в балеті тісно пов'язана з музикою. Хореографи створюють рухи, які синхронізуються з ритмом, темпом і фразуванням музичної партитури, що призводить до бездоганного злиття руху та музики.

Технічна складність: Балетна хореографія демонструє технічну складність і віртуозність. Хореографи розробляють сцени, які кидають виклик здібностям танцюристів, вимагаючи майстерності виконання складної роботи ніг, поворотів, стрибків і рівноваги, що є квінтесенцією балету.

Хореографічні варіації: Різні стилі балету, від класичного до сучасного, визначаються різними хореографічними підходами. Хореографи впроваджують інновації в цих стилях, додаючи нові рухи, варіації або стилістичні елементи, зберігаючи при цьому суть класичного балету.

Творче бачення: Бачення хореографа формує загальний художній напрямок балету. Воно концептуалізує послідовності, формації та просторові розташування, керуючи танцюристами, щоб втілити в життя свою художню інтерпретацію.

Драматургія – сприяє глибині, зв'язності та сюжетним аспектам балетної постановки, завдяки таким засобам як:

Розвиток оповіді: Драматургія формує структуру оповіді та розвиток балетних постановок. Драматурги тісно співпрацюють з хореографами, щоб розробити послідовні сюжетні лінії, мотивацію персонажів і тематичні елементи, які керують сюжетом балету.

Історичний контекст і дослідження: Драматурги заглиблюються в історичний контекст або вихідні матеріали, що стоять за балетами. Вони проводять дослідження, щоб забезпечити автентичність у зображенні певних епох, культур або історій, забезпечуючи багату основу для створення хореографами своїх робіт.

Глибина характеру та мотивація: У сюжетних балетах драматурги допомагають розвинути глибину характеру та мотивацію. Вони допомагають у визначенні характерів, стосунків та емоційних дуг персонажів, керуючи хореографами у створенні рухів, які виражають ці нюанси.

Культурна та символічна інтерпретація: Драматургія сприяє інтерпретації культурних або символічних елементів балету. Це допомагає передати культурні нюанси або символічні послання, вбудовані в хореографію, дозволяючи глядачам досягнути глибші шари значення.

Драматична арка та темп: Драматурги допомагають у структуруванні драматургії та темпу балетних постановок. Вони забезпечують збалансований потік напруги, кульмінації та розв'язки, сприяючи загальній узгодженості та ефекту вистави.

Співпраця з хореографами: Драматурги співпрацюють з хореографами протягом майже всього творчого процесу. Вони беруть участь у дискусіях, пропонують ідеї та надають контекстуальні знання, які впливають на хореографічні рішення та загальне мистецьке бачення.

Адаптація сценарію та лібрето: У сюжетних балетах драматурги можуть брати участь у адаптації сценарію чи лібрето. Вони допомагають у створенні сценаріїв, які ефективно поєднують діалоги, розповідь і хореографію, узгоджуючи їх із тематичним змістом балету.

Художнє керівництво та бачення: Драматурги сприяють

концептуалізації та реалізації художнього напрямку балету. Вони допомагають сформувати загальне бачення, забезпечуючи узгодженість між елементами розповіді, рухом, музикою та візуальним дизайном.

Образотворче мистецтво – Образотворче мистецтво справді займає чільне місце в балеті, сприяючи його естетичній, візуальній привабливості та загальному художньому вираженню різними способами, як наприклад:

Сценографія та сценічна майстерність: Образотворче мистецтво зливається з балетом через сценографію, де художники створюють візуально приголомшливі фони, декорації та елементи сцени. Ці сценічні конструкції, часто натхненні картинами чи художніми концепціями, створюють фон для балетних вистав, задають тон і атмосферу. Дизайн костюмів і візуальна естетика: образотворче мистецтво впливає на дизайн костюмів у балеті. Дизайнери костюмів, черпаючи натхнення в мистецьких напрямках або історичних періодах, створюють вишуканий одяг, який доповнює хореографію, підсилює рух і сприяє загальному візуальному ефекту вистави.

Хореографічні образи та візуальна композиція: Балетні хореографи часто черпають натхнення у візуальному мистецтві, включаючи елементи художніх образів, форм і композицій у свої рухи. Ця інтеграція створює візуально вражаючу хореографію, яка передає суть картин або скульптур.

Посилання на історичну культурну спадщину: Балетні постановки можуть спиратися на історичні посилання на мистецтво чи конкретні напрямки мистецтва. Хореографи під впливом таких стилів, як романтизм чи імпресіонізм, наповнюють свою хореографію тематичними елементами чи естетикою образотворчого мистецтва.

Символізм і візуальне оповідання: Образотворче мистецтво часто використовує символізм, а хореографія балету може використовувати схожу символічну мову. Рухи та жести в балеті можуть втілювати символіку чи мотиви мистецтва, збагачуючи сюжетний аспект вистави.

Освітлення та візуальні ефекти: Дизайн освітлення в балеті, який сам по собі вважається формою мистецтва, створює візуальну атмосферу, яка

доповнює хореографію. Художники по освітленню використовують колір, інтенсивність і тінь, щоб посилити візуальний драматизм, підкреслюючи красу та артистизм танцю.

Мистецьке натхнення для хореографії: Хореографи балету можуть черпати натхнення в конкретних творах мистецтва чи стилях художників. Вони інтерпретують емоції, теми або візуальні елементи картин, скульптур чи інсталяцій, наповнюючи свої рухи художніми посиланнями. Поєднання танцю з художньою естетикою пропонує візуально переконливий досвід, залучаючи глядачів на чуттєвому та емоційному рівнях.

2.2 Початкова драматургічна основа балету-сценарій (лібретта)

Початкова драматургічна основа балетного сценарію, яку часто називають лібретто, є основою, на якій будується весь сюжет і хореографічні елементи балету. Цей важливий документ служить керівним планом, який переплітає сюжетну лінію, розвиток персонажів, емоційні дуги та тематичні елементи, які оживають через танець, музику, костюми та сценічний дизайн.

Створення лібрето передбачає ретельний процес, який об'єднує різні художні елементи, поєднуючи бачення хореографа, композитора, а часто і драматурга чи лібретиста. За своєю суттю лібретто окреслює сюжет, встановлюючи послідовність подій, мотивацію персонажів, стосунки, конфлікти та вирішення. Він формує хребет балету, диктуючи емоційний розвиток і залученість глядачів протягом усієї вистави.

У генезисі балету лібретто зазнає еволюції, часто починаючи з концептуального плану або концепції розповіді. Цей початковий етап може включати мозковий штурм, обговорення та спільний обмін між творчою командою, щоб сформулювати головні теми, мотиви та натхнення, які сформують історію.

У міру того, як оповідь набуває форми, з'являються ключові персонажі, кожен зі своїми відмінними рисами, передісторією та внеском у розгортання історії. Їхні взаємодії та динаміка ретельно розроблені в лібретто, де детально описуються їхні стосунки та те, як вони просувають сюжетну лінію через свої дії та емоції.

Лібретто служить спільним полотном, сприяючи синергії між хореографією та музикою. Він окреслює емоційні ритми, темп і переходи, які узгоджуються з музичною композицією, керуючи хореографом у створенні рухів, які резонують із суттю оповіді.

Протягом усього розвитку балету лібретто залишається динамічним

документом, що підлягає переглядам і вдосконаленням у міру розвитку творчого процесу. Тому воно адаптується, щоб врахувати ідеї балетмейстера, хореографа, музичні нюанси композитора та практичні міркування постановки та технічних елементів.

2.3 Взаємозв'язок музичних та хореографічних форм

Ритм та темп музики складають основу співвідношення музично-хореографічних форм у танці.

Приклади того як ритм і темп служать основою для цього зв'язку:

Синкопація та акценти руху: Ритмічна структура музики впливає на хореографічні акценти. Хореографи часто синхронізують певні рухи з музичними акцентами, ритмами або синкопами, створюючи динамічні та візуально привабливі послідовності. Темп і енергія: варіації темпу в музиці визначають темп і енергію хореографії. Швидкі темпи можуть спонукати до швидких, енергійних рухів, тоді як повільні темпи дозволяють виконувати витончені, плавні рухи. Хореографи вибудовують танцювальні послідовності відповідно до настрою та інтенсивності темпу.

Фразування та музикальність: Танцюристи інтерпретують музичні фрази за допомогою руху. Хореографи створюють хореографічні сцени, які відображають музичні фрази, переходи та мотиви, підвищуючи загальну музикальність вистави.

Динамічні варіації: зміни в динаміці музики, такі як крещендо або димінуендо, впливають на хореографічну динаміку. Хореографи використовують ці варіації для створення контрастних рухів, підкреслюючи драматичні моменти або тонкі зміни в танці.

Натхнення ритмічними моделями: Хореографи черпають натхнення з ритмічних моделей музики. Вони створюють рухи, які відображають музичні ритми, включаючи роботу ніг, жести та послідовності, які резонують з ритмічною структурою музики. Відображення темпу: хореографи планують послідовності рухів у відповідь на зміни темпу. Вони можуть прискорювати,

уповільнювати або змінювати просторову динаміку хореографії, щоб гармонізувати з коливаннями темпу музики.

Емоційний резонанс: Ритм і темп сприяють емоційному впливу хореографії. Хореографи надають рухам емоційної глибини, узгоджуючи їх з ритмічними нюансами та змінами темпу, викликаючи різні емоції чи настрої.

Гуртова інтерпретація: Хореографи прагнуть до згуртованої інтерпретації музики через рух. Вони гарантують, що танцювальні послідовності зберігають симбіотичний зв'язок із музичною композицією, передаючи єдине художнє вираження.

Художня інтерпретація: Варіації ритму та темпу дозволяють художню інтерпретацію. Хореографи своєрідно інтерпретують музичні нюанси, використовуючи ритмічно різноманітні рухи чи контрастні темпи для вираження свого художнього бачення.

Міждисциплінарна співпраця: Ритм і темп музики сприяють співпраці між хореографами та композиторами. Хореографи тісно співпрацюють з композиторами, щоб забезпечити безперебійне поєднання хореографії та музичної партитури, створюючи гармонійний зв'язок танцю та музики.

Музична емоція та виразність - Емоційність і виразність, властиві музиці, закладають міцну основу співвідношення музичних і хореографічних форм танцю.

Приклади того як музичні емоції та експресивність служать основою для цього зв'язку:

Емоційний резонанс: Музика викликає емоції своїми мелодіями, гармоніями, динамікою та тональними властивостями. Хореографи використовують ці емоційні елементи, щоб створити рухи, які резонують з емоційним змістом музики, передаючи такі почуття, як радість, смуток,

пристрасть або туга.

Інтерпретація настрою: Музичні композиції несуть у собі чіткі настрої та атмосферу. Хореографи інтерпретують ці настрої за допомогою танцю, використовуючи рухи, жести та вирази, які відображають емоційний пейзаж музики.

Динамічний діапазон: Музична динаміка, включаючи кресендо, декресендо або раптові зміни гучності, впливає на хореографічну динаміку. Хореографи використовують ці динамічні варіації для створення рухів, які відображають емоційну інтенсивність або тонкість музики.

Мелодичні фрази та інтерпретація рухів: хореографи перетворюють мелодичні фрази в послідовності рухів. Вони хореографують танцювальні фрази, які слідує за підйомом і спадом мелодій, інтерпретуючи музичну виразність через фізичне вираження.

Ритмічні емоції: Ритм музики передає емоційні відтінки. Хореографи наповнюють танцювальні послідовності ритмічною чутливістю, узгоджуючи емоційний ритм музики з рухами, які відображають виразні ритми та акценти музики.

Виразний словник рухів: Хореографи розробляють словники рухів, які відображають емоційні відтінки музики. Вони створюють жести, стрибки, повороти та мову тіла, які виражають глибину та діапазон емоцій, переданих у музичній партитурі.

Розповідь і зображення персонажів: Емоційна сутність музики впливає на характери в хореографії. Танцюристи втілюють персонажів або персонажів, на які впливає емоційний контекст музики, що дозволяє їм передати заплановану розповідь або емоційну дугу балету.

Хореографічна інтерпретація: Хореографи інтерпретують емоційні

теми або мотиви в музиці, щоб створити хореографію, яка відповідає виразності музики. Вони прагнуть до цілісної інтерпретації, яка візуально передає емоційну подорож, закладену в музиці.

Бачення співпраці: співпраця між хореографами та композиторами покращує інтеграцію емоційної виразності. Хореографи тісно співпрацюють з композиторами, щоб синхронізувати емоційні мотиви, забезпечуючи єдине вираження емоцій як через музику, так і через танець.

Зв'язок із аудиторією: Емоційний резонанс музики пов'язує аудиторію з хореографією. Виразна сила музики в поєднанні з емоційними рухами захоплює глядачів, сприяючи глибшому емоційному залученню та зв'язку з виставою.

Музична форма та структура - Взаємозв'язок між музичною формою, структурою і настроєм є фундаментом для взаємозв'язку музичних і хореографічних форм у танці.

Приклади того як функціонує цей зв'язок:

Зміни темпу та секцій: Музичні частини, такі як зміни темпу чи настрою, впливають на хореографічні зміни. Хореографи адаптують рухи відповідно до змін темпу, динамічних змін або тональних варіацій у різних частинах музики.

Просторове аранжування та музичні частини: Хореографи використовують просторові аранжування для співвіднесення з музичними частинами. Вони можуть маніпулювати формаціями чи групами танцюристів, щоб відобразити зміни в музичній формі, підкреслюючи переходи чи контрасти в музиці.

Драматургічний розвиток: хореографи можуть використовувати музичні форми, щоб керувати драматичним розвитком хореографії. Частини

музики з контрастними формами чи кульмінаційними моментами можуть надихнути на хореографічні акценти чи ключові моменти в оповіді танцю.

Хореографічні інновації в музичних структурах: Хореографи впроваджують інновації в музичні структури, щоб створити унікальну хореографію. Вони можуть відійти від традиційних танцювальних форм або експериментувати зі стилями руху, пропонуючи свіжі інтерпретації усталених музичних структур.

Інтерпретація музики через танець утворює ядро зв'язку між музичними та хореографічними виразами.

Приклади того як ця інтерпретація є основою для їх зв'язку:

Емоційний переклад: Танцюристи інтерпретують емоційний зміст музики через рух. Хореографи та танцюристи передають настрій, тон і емоційні відтінки музики у фізичне вираження, передаючи почуття радості, смутку, хвилювання чи спокою через свій танець.

Мелодійна експресія: Танцюристи інтерпретують мелодії та музичні мотиви за допомогою хореографії. Вони віддзеркалюють підйом і спад мелодії, її ліричні якості або інструментальні вирази з відповідними рухами, використовуючи жести, лінії тіла та просторове розташування для втілення музичних мелодій.

Ритмічна синхронізація: Хореографія синхронізується з ритмічними елементами музики. Танцюристи поєднують свої рухи з ударами, ритмами, акцентами та синкопами, створюючи візуально привабливі послідовності, які відображають музичний ритм.

Динамічна інтерпретація: Танцюристи втілюють динамічні варіації музики за допомогою своїх рухів. Від м'яких і тонких жестів до сміливих і потужних стрибків, вони відображають зміни в музичній динаміці,

інтенсивності та контрастах, підсилюючи емоційний вплив виконання.

Фразування та музичність: Хореографи створюють рухові фрази, які відповідають музичним фразам. Танцівники стежать за музичною фразою, інтерпретуючи кожен музичну фразу хореографічними послідовностями, що відображають музичну структуру та мотиви.

Розповідь: У сюжетних балетах танець інтерпретує сюжетну лінію та тематичні елементи музики. Хореографи створюють рухи, які розповідають або символізують історію музики, персонажів, конфлікти чи тематичні мотиви, покращуючи розуміння оповіді аудиторією. Виразні жести та мова тіла: танцюристи використовують жести та мову тіла, щоб інтерпретувати нюанси музики. Вони передають тонкощі музичної експресії, використовуючи міміку, рухи рук і артикуляцію тіла, щоб передати емоційні якості музики.

Художнє вираження та індивідуальна інтерпретація: Кожен танцюрист може інтерпретувати музику по-своєму, додаючи особистий стиль, емоційну глибину або індивідуальні нюанси своїм рухам, сприяючи різноманітному діапазону вираження в хореографії.

2.4 Танцювальна музика в процесі розвитку

Ранні початки танцювальної музики можна простежити до стародавніх цивілізацій, де ритмічні рухи та спільні збори перепліталися з музикою. Танець, як форма самовираження, часто супроводжувався музикою, яка задавала тон і темп різноманітним ритуалам, церемоніям і громадським заходам.

Стародавні ритуали: у стародавніх культурах по всьому світу ритмічна гра на барабанах, співи та прості інструменти були невід'ємною частиною релігійних церемоній, обрядів переходу та спільних свят. Ці ранні форми музики часто перепліталися з танцем, слугуючи засобом вираження радості, поклоніння або культурної самобутності.

Народні традиції: Народна музика і танець мають глибоке історичне коріння і були невід'ємними елементами спільнот. Традиційні народні танці під супровід живої музики, часто з використанням простих інструментів, таких як флейти, барабани та струнні інструменти, передавалися з покоління в покоління, святкуючи сезонні зміни, врожай і важливі життєві події.

Класичний вплив: класичні цивілізації, такі як Стародавня Греція та Рим, мали структуровані танці під супровід музики. Ці виступи часто були частиною театральних постановок, релігійних церемоній або офіційних подій, демонструючи організовані рухи, синхронізовані з музичними композиціями, які грали на таких інструментах, як ліри, флейти та ударні.

Періоди Середньовіччя та Відродження: в епоху Середньовіччя та Відродження куртуазні танці набули популярності в Європі. Ці елегантні, хореографічні танці були покладені на музику, яку грали на таких інструментах, як клавесини, лютні та віоли. Композиції були розроблені для конкретних танцювальних кроків і моделей, що вплинуло на еволюцію танцювальної музики.

Культурний обмін. У епоху досліджень і культурного обміну музика й танці з різних регіонів почали змішуватися. Це перехресне запилення призвело до еволюції різноманітних форм народного та традиційного танцю,

що включає нові ритми, інструменти та рухи.

Колоніальний вплив: колонізація різних регіонів призвела до змішування місцевих танців і музики з європейськими впливами.

Еволюція 20-го століття: початок 20-го століття ознаменував появу жанрів, які заклали основу для танцювальної музики, як ми її визнаємо сьогодні. Епоха джазу породила свінг, блюз і біг-бенд, сприяючи створенню середовища, де люди колихалися й танцювали під синкоповані ритми.

Розквіт електронних інструментів: середина 20 століття стала свідком появи електронних інструментів і народження електронної музики. Такі інновації, як синтезатор і розвиток електронних технік обробки звуку, проклали шлях для експериментів у створенні нових звукових ландшафтів. Виконавці, як-от Kraftwerk у 1970-х роках, використовували синтезатори та драм-машини, щоб започаткувати електронну музику.

Ера диско: у 1970-х роках відбувся вибух диско-музики, яка характеризувалася її заразливими ритмами, пульсуючими ритмами та екстравагантною клубною культурою. Дискотека стала світовим явищем, а такі артисти, як Донна Саммер, Бі Джиз і Шік, домінували в чартах і вплинули на сцену танцювальної музики.

Клубна культура та еволюція танцю: 1980-ті роки стали свідками зростання клубної культури та диверсифікації жанрів танцювальної музики. Такі жанри, як хаус-музика, виникли в Чикаго, що характеризується його ритмом «четверо на підлозі» та електронним звуковим ландшафтом. Паралельно в Детройті з'явилося техно, яке має футуристичні звуки та мінімалістичну естетику.

90-ті: 1990-ті ознаменували вибух піджанрів танцювальної музики, включаючи транс, драм-енд-бейс, джангл і хардкор, кожен зі своїм особливим звучанням і відданою базою шанувальників. Еволюція технологій сприяла подальшому розширенню жанру, з появою інструментів цифрового виробництва та глобальним поширенням танцювальної культури.

Бум електронної танцювальної музики (EDM): 2000-ті та початок 2010-х стали свідками мейнстріму електронної танцювальної музики. Такі фестивалі, як Tomorrowland, Ultra Music Festival і Electric Daisy Carnival, набули величезної популярності, демонструючи різноманітні електронні жанри та залучаючи величезну аудиторію по всьому світу.

Сучасність : сьогодні танцювальна музика продовжує розвиватися та урізноманітнюватися, включаючи елементи різних жанрів і культурних впливів. Художники експериментують зі звуками, поєднуючи жанри та використовуючи передові технології, щоб розширити межі звукових інновацій.

Протягом усієї своєї історії танцювальна музика була відображенням суспільних змін, технологічного прогресу та мистецьких експериментів. Він вийшов за рамки, об'єднуючи людей на танцювальних майданчиках, демонструючи свою незмінну силу як універсальної мови ритму, руху та свята.

Висновок

Ця курсова робота дозволила розглянути різноманітні аспекти режисерської діяльності в контексті балету, виявивши важливість та вплив цієї складової на кінцевий продукт – виставу. Одним з ключових аспектів роботи балетмейстера є здатність тлумачити музику та хореографію, перетворюючи їх у виразне мистецтво через танець. Ще також робота балетмейстера включає в себе планування сценографії, освітлення, костюмів та інших аспектів вистави, щоб створити гармонійне сполучення всіх елементів. Це вимагає співпраці з художниками, костюмерами, композиторами та іншими спеціалістами для досягнення цілісного та виразного результату.

У кінцевому висновку я можу відзначити, що режисура в балеті є складною та багатогранною професією, яка вимагає від балетмейстера глибокого розуміння музики, танцю, театральної драматургії та координації різних аспектів створення вистави. Ця складова не лише формує основу вистави, але й визначає її успіх та вражаючу силу, завойовуючи серця глядачів і відображаючи витонченість мистецтва танцю.

Список використаних джерел

1. "The Dance of the Actor: Theory, Technique, and the Performing Art" (Maria Carmela Marinelli)
2. "The Art of Dramatic Writing: Its Basis in the Creative Interpretation of Human Motives" (Lajos Egri)
3. "The Viewpoints Book: A Practical Guide to Viewpoints and Composition" (Anne Bogart, Tina Landau)
4. "Choreography: A Basic Approach Using Improvisation" (Susan McGreevy-Nichols)
5. "The Creative Habit: Learn It and Use It for Life" (Twyla Tharp)
6. "Choreographing Difference: The Body and Identity in Contemporary Dance" (Ann Cooper Albright)
7. "Writing Dancing in the Age of Postmodernism" (Sally Banes)
8. "Choreography: Principles and Methods" - Elizabeth Blakemore
9. "The Theater and Its Double" Antonin Artaud
10. "The Choreographic Moment: Ideas, Movements, and Spaces of Contemporary Choreography" by Susan Leigh Foster
11. "Costume Design: Techniques of Modern Masters" by Lynn Pecktal
12. "Stagecraft Fundamentals: A Guide and Reference for Theatrical Production" by Rita Kogler Carver
13. "The Art of Theatrical Design: Elements of Visual Composition, Methods, and Practice" by Kaoime Malloy
14. "Stage Design: A Practical Guide" by Gary Thorne
Ann Hutchinson Guest. Dance notation. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britannica.com/art/dance-notation>
16. Libretto. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britannica.com/art/libretto>
17. "Ballet Pedagogy: The Art of Teaching" by Rory Foster
18. "The Director's Craft: A Handbook for the Theatre" by Katie Mitchell
19. "The Theatre and Its Double" by Antonin Artaud

Додатки

Рис 2.1 «Попелюшка» - постановка Девид Бинтли

Рис 2.2

Рис 2.3

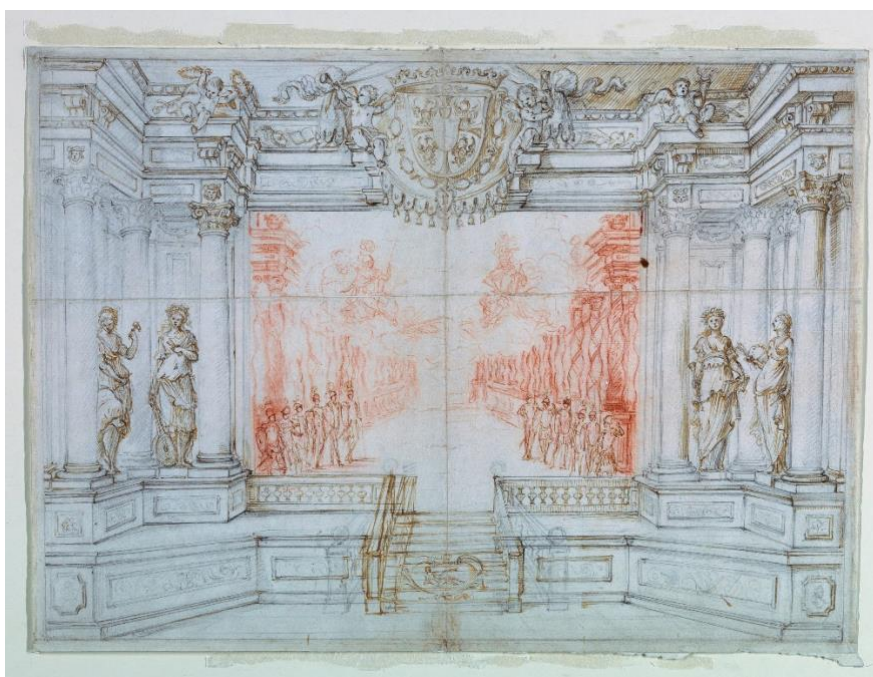

Рис 2.4 – ескіз сцени

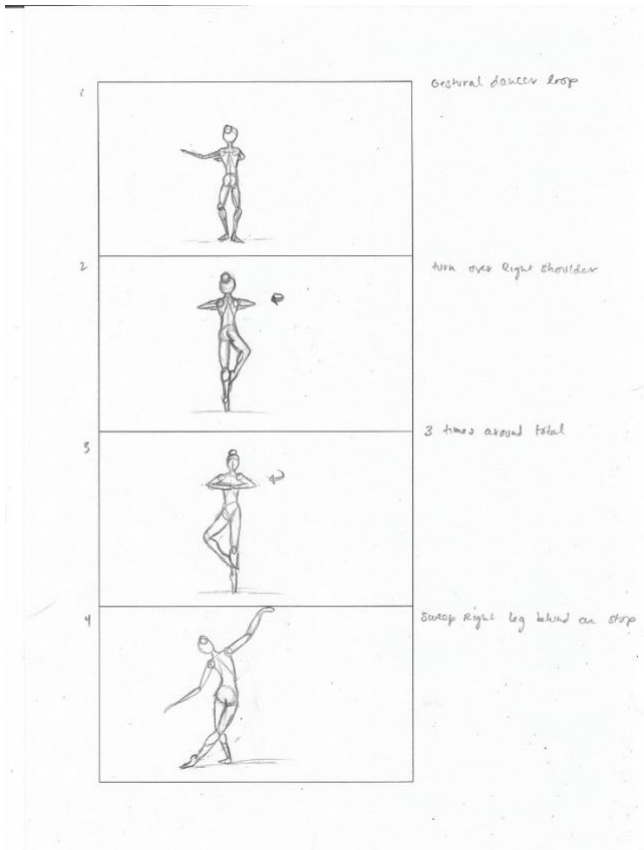

Рис. 2.5 – приклад розкадровки руху

Рис. 2.6 – ескізи балетних костюмів